

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

10 грудня 2020 р

Київ

№ 778-р

Про результати розгляду
справи про концентрацію

Антимонопольний комітет України, розглянувши справу № 126-25/22-19-ЕК про концентрацію у вигляді придбання компанією «Vesco Limited» (м. Лімасол, Кіпр) акцій публічного акціонерного товариства «Часівоярський Вогнетривкий Комбінат» (назву змінено на акціонерне товариство «Часівоярський Вогнетривкий Комбінат») (далі – АТ «ЧВК») (м. Часів Яр, Донецька обл., Україна), що забезпечує перевищення 50 відсотків голосів у вищому органі управління товариства,

ВСТАНОВИВ:

1. ПРЕДМЕТ СПРАВИ

- (1) Концентрація полягає у придбанні компанією «Vesco Limited» (м. Лімасол, Кіпр) акцій АТ «ЧВК», що забезпечує перевищення 50 відсотків голосів у вищому органі управління товариства.

2. КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ

- (2) Відповідно до пункту 4 частини другої статті 22 Закону України «Про захист економічної конкуренції» концентрацією визнається безпосереднє або опосередковане придбання, набуття у власність іншим способом чи одержання в управління часток (акцій, паїв), що забезпечує досягнення чи перевищення 25 або 50 відсотків голосів у вищому органі управління відповідного суб'єкта господарювання. Отже, заявлені дії, відповідно до вказаної статті, є концентрацією.
- (3) Відповідні вартісні показники учасників концентрації, з урахуванням відносин контролю, за підсумками останнього фінансового звітного року, що передував року подання заяви, перевищували порогові значення, визначені частиною першою статті 24 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

3. УЧАСНИКИ КОНЦЕНТРАЦІЇ

- (4) Покупець: компанія «Vesco Limited».
- (5) Об'єкт придбання: АТ «ЧВК».

4. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (6) До Антимонопольного комітету України (далі – Комітет) надійшла заява уповноважених представників компанії «Vesco Limited» та АТ «ЧВК» (далі разом – учасники концентрації) від 21.08.2019 № 21/08/2019-1 (zareestrovana в Комітеті

21.08.2019 за № 15-01/360-ЕКк) про надання дозволу компанії «Vesco Limited» на придбання акцій АТ «ЧВК», що забезпечує перевищення 50 відсотків голосів у вищому органі управління товариства.

- (7) Розпорядженням державного уповноваженого Антимонопольного комітету України від 04.10.2019 № 01/331-р розпочато розгляд справи про концентрацію № 126-25/22-19-ЕК у зв'язку з виявленням у поданих матеріалах підстав для заборони концентрації.
- (8) Під час розгляду справи були опитані:
 - учасники ринків вогнетривів (вогнетривких виробів та матеріалів), вогнетривких глин, формувальних пісків, а саме: конкуренти учасників концентрації та споживачі відповідної продукції;
 - Державна служба статистики України;
 - Державна митна служба України;
 - Державна служба геології та надр України;
 - державне науково-виробниче підприємство «Державний інформаційний геологічний фонд України», державне підприємство «Укрпромзовнішекспертиза»;
 - 08.10.2019 на офіційному сайті Комітету, офіційній сторінці Комітету в мережі «Фейсбук» та в дайджесті Комітету було розміщено текст повідомлення про розгляд відповідної справи про концентрацію.
- (9) Листом від 12.05.2020 № 126-25/01-6923 було надіслано лист із пропозицією щодо надання учасниками концентрації зобов'язань у справі № 126-25/22-19-ЕК про концентрацію у вигляді придбання компанією «Vesco Limited» акцій АТ «ЧВК», що забезпечує перевищення 50 відсотків голосів у вищому органі управління товариства.
- (10) Листами від 19.05.2020 № 8-01/532-кі та від 22.06.2020 № 8-01/641-кі компанія «Vesco Limited» надала пропозиції щодо зобов'язань, які вона готова на себе взяти.

5. ІНФОРМАЦІЯ ПРО УЧАСНИКІВ КОНЦЕНТРАЦІЇ

5.1. АТ «ЧВК»

- (11) АТ «ЧВК» здійснює діяльність із: виробництва та реалізації вогнетривів (вогнетривких виробів та матеріалів); видобування та реалізації глини (вогнетривкої), піску (формувального); а також вирощування та реалізації сільськогосподарських культур, а саме: пшениці, соняшнику, ячменю; виробництва та реалізації масла вершкового; реалізації молока знежиреного та пакетованого, які є допоміжними видами діяльності та генерують незначний дохід;
- (12) АТ «ЧВК» пов'язане відносинами контролю із суб'єктами господарювання та фізичними особами – громадянами України, відносини контролю з якими після здійснення концентрації будуть припинені.

5.2. Група МЕТІНВЕСТ

- (13) Компанія «Vesco Limited» не здійснює господарської діяльності та пов'язана відносинами контролю із суб'єктами господарювання – резидентами та нерезидентами України, які разом утворюють Групу Набувача;
- (14) на території України Група Набувача здійснює діяльність через:

суб'єктів господарювання – резидентів України, які здійснюють діяльність із: страхування життя; добровільного та обов'язкового страхування за видами страхування відповідно до отриманих ліцензій, перестрахування; інших видів страхування, крім страхування життя; дослідження кон'юнктури ринку та виявлення громадської думки; торгівлі енергопродуктами (електроенергією, природним газом); видобування кам'яного вугілля; виробництва та реалізації електричної енергії та теплової енергії; розподілу електричної енергії; надання послуг з агломерації вугілля; виробництва та реалізації гірничо-шахтного обладнання; постачання електричної енергії; добування природного газу та газового конденсату; оптової торгівлі твердим, рідким, газоподібним паливом і подібними продуктами; надання послуг із ремонту і технічного обслуговування машин та обладнання промислового призначення; надання інформаційних послуг; надання транспортних послуг; виробництва машин та устаткування для добувної (вугільної) промисловості; пошуку та розвідки покладів вуглеводів, проведення дослідно-промислової розробки; проєктно-вишукувальних, підготовчих робіт та робіт із відведення земельних ділянок із метою будівництва електростанції; будівництва, ремонту та технічного обслуговування устаткування, металевих конструкцій; управління підприємствами (корпоративними правами); розробки технічної документації, проєктів; будівництва, оснащення і ремонту вертикальних стволів та підземних гірничих виробок шахт і копалень; надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна; надання в оренду автомобілів і легкових автотранспортних засобів, офісних машин та устаткування, у тому числі комп'ютерів; обслуговування систем безпеки; управління нерухомим майном за винагороду або на основі контракту; організації будівництва будівель; надання в оренду (фінансовий лізинг) залізничного рухомого складу; надання послуг з організації перевезення вантажів (у тому числі транзитних) залізничним транспортом; надання послуг із ремонту залізничних вантажних вагонів; продажу напіввагонів, вагонних запасних частин; реалізації металообробку; консалтингу; надання рекламних послуг; розповсюдження кіно- та відеофільмів, телевізійних програм; розміщення новин на порталі в мережі Інтернет (у тому числі новин спортивного спрямування); надання посередницьких послуг із розміщення повідомлень та оголошень на ТВ; дистрибуції широкого спектру тонколистового й товстолистого прокату, фасонної продукції, а саме: великих, середніх та дрібних фасонних профілів різних типорозмірів (кути, бруси, швелери, профілі спеціального призначення), сортового прокату, труб сталевих; надання послуг з організації видовищних заходів; надання спортивних послуг; виробництва та реалізації металургійної продукції (зокрема, чавуну, напівфабрикатів, гарячекатаного прокату, холоднокатаного прокату, нержавного прокату, легованого прокату, сортового прокату, фасонного прокату, чорної жести тощо); видобутку та реалізації руди залізної агломераційної; виробництва та реалізації залізрудного концентрату, залізрудних обкотишів, агломерату та напівфабрикатів; виробництва та реалізації коксу та коксохімічної продукції; видавництва газет, журналів, друкованої продукції; надання послуги з продажу рекламного місця; **виробництва та реалізації вогнетривів (вогнетривких виробів та матеріалів)**; виробництва та реалізації руди залізної кускової, агломерату офлюсованого, чавуну, слябів безперервнолитих, сталі гарячекатаної тонколистової, сталі холоднокатаної тонколистової, сталі холоднокатаної оцинкованої, сталі гарячекатаної товстолистової, труб електрозварних, труб профільних електрозварних; надання інформаційно-консультаційних послуг; виробництва та реалізації металоконструкцій, виливниць та інших виробів, виливаних із чорних металів; надання інженерних послуг та пов'язаних із ними послуг щодо технічного консультування; виготовлення та ремонту вузлів і запасних частин для аглодоменого, сталеплавильного і прокатного переділів металургійних підприємств; виробництва масла, мастильних рідин і машинобудівної

продукції загальнотехнічного призначення; купівлі-продажу відходів та брухту чорних металів; переробки фенол- і нафталінвмісної сировини та виробництва нафталіну, фенолів, крезолів, ксиленолів, палива котельного й пічного; надання послуг з організації та проведення культурних та спортивних заходів, послуг щодо тимчасового розміщування під час відпусток та інших послуг щодо тимчасового розміщування; виробництва спецодягу; надання послуг гарячого оцинкування сталі; надання експедиторських послуг, з організації перевантаження вантажів у портах, а також послуг з агентування та декларування; надання банківських послуг; будівництва житлових і нежитлових будівель; роздрібною торгівлі в неспеціалізованих магазинах переважно продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами; посередництва за договорами по цінних паперах або товарах; надання послуг із проектування, проведення ремонту й будівництва верхньої будови колій; виробництва та реалізації продукції верхньої будови колії (стрілочних переводів, рамних рейок тощо), а також ливарної продукції; реалізації посуду сталевого емальованого; надання послуг телефонного зв'язку [місцевого (міського, сільського), міжміського, міжнародного], комп'ютерного зв'язку, у т. ч. доступу до Інтернет; надання послуг проводового мовлення; надання в користування каналів електрозв'язку; надання послуг транзиту та завершення з'єднань на телекомунікаційній мережі товариства для операторів (провайдерів) телекомунікацій; надання в користування кабельної каналізації електрозв'язку; надання в оренду опор повітряних ліній зв'язку; надання послуг з обслуговування апаратури оповіщення; будівництва базових станцій, модернізації та технічного обслуговування мереж зв'язку; надання послуг рухомого (мобільного зв'язку) третього покоління, будівництва споруд електропостачання та телекомунікацій; добування природного газу; вирощування та реалізації зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур; розведення великої рогатої худоби молочних порід; розведення іншої великої рогатої худоби та буйволів; складського господарства; оптової торгівлі зерном, необробленим тютюном, насінням і кормами для тварин; продажу товарів та атрибутики; реалізації квитків та абонементів; вибухових робіт; виготовлення вибухових матеріалів; **видобування та/або реалізації глини (вогнетривкої), піску [формувального, річкового (будівельного)]**; видобування вапняку; надання логістичних послуг; реалізації продукції для металургії (брикету промивочного, брикету ільменітового, брикету ставролітового, порошкового дроту); реалізації золи-виносу (сухої, зволоженої), шлаку гранульованого (непромитою), суміші золашлакової, шлаку доменного (відвального, гранульованого), аргону рідкого, кисню рідкого, азоту рідкого, неон-гелієвої суміші, криптоно-ксенонової суміші, а також діяльність у сфері інжинірингу, геології та геодезії, надання послуг технічного консультування в цих сферах; діяльність у сфері бухгалтерського обліку й аудиту, консультування з питань оподаткування; діяльність приватних охоронних служб; діяльність у сфері телемовлення, створення телевізійного контенту; посередницьку діяльність на ринку рекламних послуг (на ТВ, ЗМІ та в інших засобах реклами); діяльність у сфері виробництва телевізійних передач, фільмів; діяльність корпоративного управління компаніями у сфері телебачення, видавництва, медіапроектів; діяльність із дистрибуції контенту; інвестиційну діяльність, транспортно-експедиторську діяльність із метою організації перевезень; допоміжну діяльність у рослинництві; діяльність посередників у торгівлі сільськогосподарською сировиною, живими тваринами, текстильною сировиною та напівфабрикатами тощо;

суб'єктів господарювання – нерезидентів України, які здійснюють діяльність із: дистрибуції сировини та металопродукції великим оптом (трейдингову діяльність); реалізації металургійної продукції, а саме: сортового прокату (арматура, смуга) та фасонного прокату (куток); продажу вугілля; торгівлі енергопродуктами

(електроенергія); надання рекламних послуг, а також діяльність із придбання та продажу телевізійного контенту;

крім того, до Групи Набувача входять суб'єкти господарювання – резиденти України, які не здійснюють господарської діяльності;

кінцевим бенефіціарним власником Групи Набувача є фізична особа – громадянин України.

6. ОЦІНКА КОНЦЕНТРАЦІЇ

(15) У ході розгляду справи встановлено таке:

задіяними товарними ринками в заявленій концентрації є загальнодержавні ринки:

- вогнетривів (вогнетривких виробів та матеріалів);
- вогнетривких глин;
- формувальних пісків;
- вирощування та реалізації сільськогосподарських культур, а саме: пшениці, соняшнику, ячменю;
- масла вершкового;
- молока знежиреного та пакетованого.

6.1. РИНОК ВОГНЕТРИВІВ (ВОГНЕТРИВКИХ ВИРОБІВ ТА МАТЕРІАЛІВ)

6.1.1. Визначення товарних меж ринку

(16) За інформацією заявників:

(17) вогнетриви – матеріали та вироби, виготовлені з мінеральної сировини, мають вогнетривкість не менше 1580 °С, використовуються в умовах високих температур і призначені для захисту їх не вогнетривкої частини і зовнішнього середовища від дії теплової енергії, агресивних реагентів-розплавів та гарячих газів.

(18) Відповідно до Інформаційно-аналітичних матеріалів по ринках вогнетривів, вогнетривких глин і формувального піску в Україні¹:

більшість вогнетривких матеріалів – це фізично складні і хімічно неоднорідні системи з кристалічною і склоподібною фазами. Кристали складаються з вогнетривких оксидів, таких як Al_2O_3 , SiO_2 , MgO тощо, що мають високу температуру плавлення.

Під вогнетривами зазвичай розуміють:

1. Вогнетривкі вироби: вогнетривка цегла (або формовані вироби), виготовлені з різноманітної сировини.

2. Розчини та цементні суміші (неформовані вироби), які використовують під час ремонту/будівництва об'єктів, що мають високі вимоги щодо температур, у яких вони експлуатуватимуться (вище 1580 °С).

(19) За хіміко-мінеральним складом сировини вогнетриви, що головним чином використовуються в Україні, поділяються на три типи (кремнеземисті, алюмосилікатні, магнезіальні), які, у свою чергу, розділяються на підтипи.

¹ Лист від 23.03.2020 № 604 (zareestrovaniy u Komiteti 25.03.2020 za № 8-01/3835).

- (20) Перші два типи вогнетривів (кремнезисті й алюмосилікатні) виробляються із сировини, яка є в достатній кількості в Україні, магнезійні – виключно з імпортою сировини, що завозиться головним чином із Словаччини, Китаю, Росії та Туреччини.
- (21) Сукупна частка трьох зазначених типів у загальній структурі виробництва і споживання вогнетривів в Україні перевищує 99 %.
- (22) В Україні вогнетриви використовуються для вогнетривких футеровок і пристроїв головним чином у чорній металургії (понад 75 %), а також у скляній (~10 – 13 %) та цементній (~10 – 13 %) промисловостях.
- (23) Відповідно до аналітичного дослідження «Аналіз стану виробництва та споживання вогнетривів в Україні в 2017-2019 рр.»²:
для виробництва вогнетривів в Україні використовують **вогнетривкі глини**, кварцити, доломіти і менше – магнезійну сировину.
- (24) На думку ДП «Укрпромзовнішпекспертиза»: з огляду на однакові сфери застосування, відсутність цінових (економічних) обмежень, взаємозамінність та однакову технологію виробництва, магнезійні, алюмосилікатні та кремнезисті (динасові) вогнетриви є взаємозамінними для основних груп українських споживачів, які охоплюють понад 99 % споживання вогнетривів в Україні.
- (25) Проте в ході проведення відповідного ринкового дослідження учасники ринку вогнетривів (вогнетривких виробів та матеріалів) – виробники відповідної продукції та її споживачі не погоджуються з висновком, що магнезійні, алюмосилікатні та кремнезисті (динасові) вогнетриви є взаємозамінними для основних груп українських споживачів.
- (26) Зокрема, повідомляють: «Магнезійні, алюмосилікатні та кремнеземисті вогнетриви з огляду на однакові сфери використання, та однакову технологію виробництва **не є взаємозамінними**, тому що відповідають різним фізико-хімічним показникам, фракційному складу, призначенням і сферами застосування за рахунок специфічних експлуатаційних властивостей і характеристик»³.
- (27) Щодо взаємозамінності вогнетривів із точки зору виробництва, за інформацією ТОВ «Дружківський вогнетривкий завод» для виробництва різних видів вогнетривких виробів як формованих, так і неформованих необхідно використовувати окремі лінії з їх виробництва для недопущення змішування складових різного хімічного складу.
- (28) Отже, враховуючи різні сфери використання конкретних видів вогнетривів, залежно від параметрів, а саме: хімічних властивостей вогнетривів, термостійкості, галузі застосування, значної різниці в цінах, а також враховуючи думку учасників ринків вогнетривів, кремнеземисті, алюмосилікатні, магнезійні вогнетриви не є взаємозамінними як з точки зору виробництва, так і з точки зору споживання, а отже, утворюють окремі товарні ринки.
- (29) Враховуючи наведене, кремнеземисті вогнетриви, **алюмосилікатні вогнетриви**, магнезійні вогнетриви утворюють окремі товарні ринки.
- (30) За інформацією заявників:
- (31) АТ «ЧВК» здійснює діяльність із виробництва та реалізації:
- карбідних формованих вогнетривів;

² Підготовлено державним підприємством «Черкаський державний науково-дослідний інститут техніко-економічної інформації в хімічній промисловості» (далі – ДП «Черкаський НДІТЕХІМ») (м. Черкаси, Україна), надіслано Комітету уповноваженим представником компанії «Vesco Limited».

³ ТОВ «Дружківський вогнетривкий завод» (лист від 11.11.2019 № 8-01/13240).

- алюмосилікатних формованих вогнетривів;
 - неформованих вогнетривів (мартелів вогнетривких алюмосилікатних, маси вогнетривкої кварцеглинистої, порошоків молотих шамоту та вогнетривкої глини; заповнювачів вогнетривких).
- (32) єдиним суб'єктом господарювання Групи Набувача, що здійснює діяльність із виробництва вогнетривів, є приватне акціонерне товариство «ЗАПОРІЖВОГНЕТРИВ» (далі – ПрАТ «ЗАПОРІЖВОГНЕТРИВ») (м. Запоріжжя, Україна). ПрАТ «ЗАПОРІЖВОГНЕТРИВ» випускає та реалізує широкий асортимент вогнетривкої продукції. У ПрАТ «ЗАПОРІЖВОГНЕТРИВ» виділено 5 основних видів виробництва:
- магнезійне виробництво;
 - шамотне виробництво;
 - шамотообпалювальне виробництво;
 - високоглиноземне виробництво;
 - виробництво неформованих вогнетривів.
- (33) З усього асортименту продукції, яку випускають учасники концентрації, перетин відбувається на ринку алюмосилікатних вогнетривів, а також незначний перетин по неформованих вогнетривах.
- (34) Отже, задіяними ринками в заявленій концентрації є ринки алюмосилікатних вогнетривів та неформованих вогнетривів.

6.1.2. Визначення територіальних меж ринку

- (35) Географічні межі ринків алюмосилікатних вогнетривів та неформованих вогнетривів відповідають території України, тобто такі ринки є загальнодержавними.

6.1.3. Визначення учасників ринку та їх часток

- (36) Відповідно до аналітичного дослідження «Аналіз стану виробництва та споживання вогнетривів в Україні в 2017-2019 рр.», підготовленого ДП «Черкаський НДІТЕХІМ»: на цей час в Україні виробництво вогнетривких виробів та матеріалів здійснюється на 21 підприємстві. У 2018 р. у цій галузі працювало 27 підприємств, у 2017 р. – 23 підприємства;
- (37) найбільша частина підприємств – виробників вогнетривкої продукції розташована на території Донецької області. У зв'язку із ситуацією на сході України та проведенням воєнних дій частина підприємств опинилась на непідконтрольній Україні території і знаходиться в стані простою. Із вогнетривких підприємств Донецької області виробничу діяльність здійснюють АТ «ЧВК», ПрАТ «Великоанадольський вогнетривкий комбінат», ПрАТ «Красногорівський вогнетривкий завод», ПрАТ «КДЗ», ТОВ «Дружківський вогнетривкий завод». ПАТ «Пантелеймонівський вогнетривкий завод» працює на тимчасово непідконтрольній Україні території;
- (38) значна кількість вогнетривкої продукції випускається, зокрема, ПАТ «Ватутінський комбінат вогнетривів», ПрАТ «Запорізький абразивний комбінат» та ПрАТ «ЗАПОРІЖВОГНЕТРИВ», яке входить до п'ятірки найбільших виробників вогнетривкої продукції країн СНД і є найбільшим українським виробником вогнетривких виробів і матеріалів;
- (39) АТ «ЧВК» надало перелік конкурентів із виробництва конкретної продукції (див. табл. 1).

Таблиця 1

Найменування підприємства-конкурента	Юридична адреса	Найменування продукції
ПАТ «Великоанадольський вогнетривкий комбінат»	Донецька обл., Волноваський р-н, смт Володимирівка	Формовані алюмосилікатні вогнетриви, неформовані алюмосилікатні вогнетриви
ПАТ «Кіндратівський вогнетривкий завод»	Донецька обл., м. Дружківка	Формовані алюмосилікатні вогнетриви
ТОВ «Костянтинівський завод неформованих вогнетривів»	Донецька обл., м. Костянтинівка	Неформовані алюмосилікатні вогнетриви
ПрАТ «Красногорівський вогнетривкий завод»	Донецька обл., Мар'їнський р-н, м. Красногорівка	Формовані алюмосилікатні вогнетриви, неформовані алюмосилікатні вогнетриви
ТОВ «Кальдеріс Україна»	Донецька обл., Волноваський р-н, смт Володимирівка	Неформовані алюмосилікатні вогнетриви
ТОВ «Савекс Мінералс»	м. Дніпро	Неформовані алюмосилікатні вогнетриви
ТОВ «ІТР»	м. Маріуполь	Неформовані алюмосилікатні вогнетриви

- (40) За інформацією, наявною в Комітеті, ПрАТ «Красногорівський вогнетривкий завод», ПрАТ «Великоанадольський вогнетривкий комбінат», ТОВ «Дружківський вогнетривкий завод», ПАТ «Червоноармійський динасовий завод» входять до складу однієї групи (Група компаній GIR).
- (41) Отже, найбільшими виробниками вогнетривів алюмосилікатних формованих в Україні є лише ПрАТ «ЗАПОРІЖВОГНЕТРИВ», АТ «ЧВК», група компаній GIR (у складі ПАТ «Красногорівський вогнетривкий завод», ПАТ «Великоанадольський вогнетривкий комбінат», ТОВ «Дружківський вогнетривкий завод», ПАТ «Червоноармійський динасовий завод»), а також ПАТ «Кіндратівський вогнетривкий завод»;
- (42) основними виробниками вогнетривів алюмосилікатних неформованих в Україні є ПрАТ «ЗАПОРІЖВОГНЕТРИВ», АТ «ЧВК», ТОВ «Костянтинівський завод неформованих вогнетривів», ТОВ «Кальдеріс Україна», ТОВ «Савекс Мінералс», ТОВ «ІТР» та група компаній GIR.
- (43) За інформацією ДП «Укрпромзовніш експертиза»:
Взаємозамінність вітчизняних та імпортованих вогнетривких виробів обумовлюється функціональною та технологічною подібністю.
- (44) Відповідно до аналітичного дослідження «Аналіз стану виробництва та споживання вогнетривів в Україні в 2017-2019 рр.», підготовленого ДП «Черкаський НДІТЕХІМ»: *[інформація, яку заявник визначив конфіденційною].*

Провідними експортерами українських вогнетривів у 2017 – 2018 рр. та за 6 міс. 2019 р. були ПрАТ «Великоанадольський вогнетривкий комбінат», ПрАТ «КДЗ», ПрАТ «ЗАПОРІЖВОГНЕТРИВ», АТ «ЧВК», ТОВ «Дружківський вогнетривкий завод».

[інформація, яку заявник визначив конфіденційною].

Постачання вогнетривів на український ринок впродовж 2017 – 2018 рр. та 6 міс. 2019 р. здійснювали біля 300 компаній - експортерів щорічно, при цьому обсяги поставок продукції у переважної більшості з них були незначними.

- (45) За інформацією акціонерного товариства «Український науково-дослідний інститут вогнетривів ім. А.С. Бережного»⁴, на українському ринку вогнетривів працюють відомі вогнетривкі компанії країн Заходу («RHI», «Piibrico», «Calderys», «Vesuvius», «Magnesita»), Російської Федерації (ТОВ «Група Магnezит»), і Китаю («Puyang Refractories Group», «Beyjing», «LIRR», «YingKov Xinghe Refrand Refractories Co., Ltd», «Henan Xibao Metallurgy Materials Group Co., Ltd»). Переважно завозяться дорогі високотехнологічні вогнетриви.

[інформація, яку заявник визначив конфіденційною].

- (46) Разом із цим, АТ «Нікопольський завод феросплавів», що є споживачем відповідної продукції, повідомив⁵, «що сьогодні імпортні аналоги за основними видами вогнетривів (ША, ШКУ), виробниками яких є учасники концентрації, товариству не відомі, є аналоги лише за деякими видами вогнетривкої продукції, при цьому якість і, відповідно, стійкість імпортних вогнетривів в умовах АТ «НЗФ» непередбачувані та можуть призвести до збільшення витрат на придбання. Часу для переходу на нові контракти потрібно не менше 4 – 5 місяців з урахуванням вибору нових постачальників та опрацювання логістичних ланцюжків».
- (47) Згідно із Законом України «Про митний тариф України», для групи 69 «Керамічні вироби» існує ввізне мито на імпорт вогнетривів у розмірі 5 – 10 %. Однак на імпорт з країн СНД (крім Росії) і Євросоюзу, з якими підписані угоди про вільну торгівлю, ввізне мито відсутнє взагалі.
- (48) Відповідно до аналітичного дослідження «Аналіз стану виробництва та споживання вогнетривів в Україні в 2017 – 2019 рр.», підготовленого ДП «Черкаський НДІТЕХІМ»:

[інформація, яку заявник визначив конфіденційною].

- (49) Найбільшими обсягами характеризуються виробництво алюмосилікатних, магнезійних вогнетривів та неформованих вогнетривких матеріалів (цементи вогнетривкі, розчини будівельні, бетони та суміші).
- (50) Відповідно до аналітичного дослідження «Аналіз стану виробництва та споживання вогнетривів в Україні в 2017 – 2019 рр.», підготовленого ДП «Черкаський НДІТЕХІМ»:

аналіз внутрішнього споживання вогнетривів у розрізі країн показав, що найбільша частка його належить Україні і становить на цей час 94,7 %. Серед країн – експортерів найбільшу частку на українському ринку мала Індія у 2017 р. (1,9 %), Росія у 2018 р. та за 6 міс. 2019 р. (1,5 % та 1,4 % відповідно);

⁴ Лист від 15.11.2019 № 8-01/13480.

⁵ Лист від 13.01.2020 № 48-7627/4008 (zareєстрований у Комітеті 14.01.2020 за № 8-01/392) та від 06.02.2020 № 18-2808 (zareєстрований у Комітеті 10.02.2020 за № 8-01/1694).

- (51) обсяг ринку збуту вітчизняних виробників вогнетривкої продукції – це металургійні підприємства, коксохімічні заводи, машинобудівельні заводи, скляні підприємства. Сьогодні споживач став дуже вимогливим, тому продукція, що випускається, повинна відповідати не тільки чинному ДСТУ, але й міжнародним стандартам ISO. Металургія є основним користувачем продукції вогнетривкої підгалузі, вона використовує до 85 % загального обсягу виробництва вогнетривів. Решта 15 % використовується в машинобудівній, хімічній, скляній та інших галузях промисловості. За наявності низького використання виробничих потужностей потреба гірничо-металургійного комплексу та інших галузей промисловості у вогнетривах забезпечена практично повністю.
- (52) Учасники концентрації зазначили, що не мають необхідної бази та джерел для здійснення розрахунку своїх часток у сегменті алюмосилікатних формованих вогнетривів.
[інформація, яку заявник визначив конфіденційною].
- (53) У результаті проведеного розрахунку частки учасників концентрації, здійснених на підставі інформації, наданої ДП «Укрпромзовнішпекспертиза», Групою Набувача та АТ «ЧВК» на ринках алюмосилікатних формованих вогнетривів та неформованих вогнетривів, наведено в таблиці 2.

Розрахунок сукупних часток учасників концентрації на ринку алюмосилікатних вогнетривів та неформованих вогнетривів

Таблиця 2

[інформація, яку заявник визначив конфіденційною].

- (54) Отже, враховуючи викладене, сукупні частки Групи Набувача та АТ «ЧВК» на ринку вогнетривів (вогнетривких виробів та матеріалів), зокрема: алюмосилікатних вогнетривів та неформованих вогнетривів, де їх діяльність перетинається, за підсумками 2017 – 6 місяців 2019 року не перевищувала *[інформація, яку заявник визначив конфіденційною]* відсотка відповідно.
- (55) Найбільшими конкурентами учасників концентрації на ринку алюмосилікатних формованих вогнетривів є група компаній GIR у складі ПАТ «Красногорівський вогнетривкий завод», ПАТ «Великоанадольський вогнетривкий комбінат», та ПАТ «Кіндратівський вогнетривкий завод».
- (56) Найбільшими конкурентами учасників концентрації на ринку неформованих вогнетривів в Україні є ТОВ «Костянтинівський завод неформованих вогнетривів», ТОВ «Кальдеріс Україна», ТОВ «Савекс Мінералс», ТОВ «ІТР» та група компаній GIR.

6.1.4. Споживачі вогнетривів

- (57) За інформацією заявників:
[інформація, яку заявник визначив конфіденційною];
- (58) *[інформація, яку заявник визначив конфіденційною];*
- (59) *[інформація, яку заявник визначив конфіденційною].*
- (60) За інформацією учасників ринку, на більшості підприємств – споживачів вогнетривів під час закупівлі вогнетривів працює система тендерів. Проведення електронних торгів забезпечує сучасний, більш ефективний і прозорий підхід до закупівельної діяльності, який дає переваги як споживачу, так і її зареєстрованим контрагентам, при цьому відповідаючи найкращим принципам закупівлі. Результати торгів, на основі

яких приймається рішення про зміну постачальника вогнетривкої продукції, споживачі отримують за допомогою конфіденційної електронної платформи.

- (61) Основним показником є ціна, але при повній відповідності технічним умовам експлуатації пропонування вогнетривів. Існує тиск під час проведення тендерів, скерований на зниження ціни або поліпшення умов постачання та розрахунків. Заперечувати покупцеві у разі збільшення цін можливо лише у разі пропонування більш технологічної продукції, або за умов збільшення термінів розрахунків із продавцем. Все це можливо при рівному підвищенні цін у конкурентів. У попередні роки підхід до вибору продавців був аналогічний, але тоді не існувала система тендерного відбору.
- (62) За інформацією ДП «Укрпромзовніш експертиза», ціни на вогнетривку продукцію учасників концентрації суттєво не відрізняються від цін на аналогічну продукцію інших виробників на внутрішньому ринку.
- (63) Під час проведення відповідного ринкового дослідження в учасників ринку вогнетривів (вогнетривких виробів та матеріалів) запитувалась думка щодо можливих наслідків заявленої концентрації. Деякі учасники ринку, які відповіли на ринкове дослідження, зокрема, повідомили:
- зазначена концентрація **буде впливати на ринок вогнетривів**, буде спостерігатися тенденція зміни попиту та пропозицій споживчих якостей вогнетривів. Особливо на початку концентрації будуть спостерігатися економічні і фінансові труднощі для окремих конкурентів, **зміниться собівартість і ціна продукції**;
 - важко спрогнозувати можливий вплив концентрації на функціонування ринку вогнетривів, але **є вірогідність збільшення вартості, цін на вогнетривку глину**, як наслідок – зміни у собівартості продукції;
 - більшість вогнетривкої продукції, яку виробляє АТ «ЧВК», буде використовуватися на металургійних підприємствах Групи Набучача;
 - вплив постачальника на ситуацію на ринку прямо пропорційно залежить від частки, зайнятої цим постачальником у відповідному сегменті. Чим більша частка постачальника, тим більше вплив;
 - велика група вогнетривів виготовляється, зокрема, із шамоту та алюмосилікату і в цій площині можуть бути питання;
- (64) на думку АТ «Нікопольський завод феросплавів», що є споживачем відповідної продукції, викладену в листах від 13.01.2020 № 48-7627/4008 (zareestrovano у Комітеті 14.01.2020 за № 8-01/392) та від 06.02.2020 № 18-2808 (zareestrovano у Комітеті 10.02.2020 за № 8-01/1694), «концентрація обов'язково посилить монополізацію ринку вогнетривів в Україні з непередбачуваними наслідками. З огляду на зв'язаність Фінансово-промислової групи «SCM» з металургійними заводами, стає очевидним пріоритетне забезпечення «своїх» заводів вогнетривкою продукцією».
- (65) Товариство, також зазначило, що «в разі виходу з ринку учасників концентрації (АТ «ЧВК» та ПрАТ «Запоріжвогнетрив») альтернативними постачальниками аналогічної продукції залишаються тільки ТОВ «Гір-Інтернешнл» (яке постачає, зокрема, вогнетриви виробництва ПрАТ «Великоанадольський вогнетривкий комбінат») та постачальники з Китаю (однак товариством на сьогодні не знайдені в Китаї альтернативні постачальники відповідних типів вогнетривів). Тому АТ «Нікопольський завод феросплавів» може опинитися в ситуації необхідності пошуку іншого постачальника вогнетривкої продукції, що буде пов'язано з

додатковими витратами, або закуповувати вогнетриви за цінами монополіста, що також призведе до росту витрат та зниження конкурентоспроможності продукції».

- (66) Крім того, АТ «Нікопольський завод феросплавів» повідомило Комітету: «Основними споживачами вогнетривкої продукції є підприємства чорної металургії. Фінансово-промислова група «SCM», до складу якої входять такі підприємства, як МК «Азовсталь», ММК ім. Ілліча та ПАТ «Запоріжсталь» за 2017 рік виробила загалом 11,7 млн т чавуну та 11,3 млн т сталі, що становить відповідно 59,8 % та 54,2 % від загального обсягу виробництва чавуну і сталі в Україні. На жаль, товариство не маємо точних даних про обсяги споживання вогнетривів підприємствами, які входять до складу ФПГ SCM, але виходячи з нормативів витрат вогнетривкої продукції на виробництво чавуну і сталі, ними споживається близько половини металургійних вогнетривів. Виходячи з наведеної інформації, в Україні на ринку вогнетривкої продукції існує домінування одного покупця, а саме - ФПГ SCM. Останнім часом ФПГ SCM реалізує політику концентрації під своїм контролем усіх виробничих потужностей, пов'язаних із виробництвом сталі».
- (67) АТ «Нікопольський завод феросплавів» вважає, що: «подальше розширення ринкової влади ФПГ SCM на різні ринки, в тому числі і на ринок виробництва вогнетривів, може призвести до викривлення умов конкуренції на них;
- ФПГ «SCM» є монопольним покупцем і подальше розширення його впливу на всі ринки, пов'язані з обслуговуванням і постачанням товарів/сировини на металургійні заводи ФПГ «SCM» може призвести до того, що дрібні (в порівнянні з ФПГ «SCM») споживачі аналогічної продукції будуть відчувати тиск з боку ФПГ «SCM».
- (68) З аналізу відповідей споживачів випливає, що їх думки розділилися: на думку одних (ПАТ «ДМЗ») споживачів вогнетривкої продукції, ринок всіх видів вогнетривів представлений достатньою кількістю підприємств-постачальників, на думку інших – їх недостатньо (ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»), існують монопольні позиції, відсутня конкуренція (ПАТ «Інтерпайп нижньодніпровський трубопрокатний завод», АТ «НЗФ»).
- (69) У той же час ТОВ НВФ «Теплокераміка»⁶ висловило думку, що достатня кількість конкурентів присутня на ринку вогнетривів, тому що значно зменшилась кількість металургійних підприємств, де можливе використання вогнетривів.
- (70) Отже, хоча на підприємствах – споживачах вогнетривів під час закупівлі вогнетривів працює прозора система тендерів, вони не задоволені теперішнім рівнем конкуренції на ринках вогнетривів.

6.1.5. Перспективи та тенденції розвитку ринку

- (71) Відповідно до аналітичного дослідження «Аналіз стану виробництва та споживання вогнетривів в Україні в 2017-2019 рр.», підготовленого ДП «Черкаський НДІТЕХІМ»: виробництво вогнетривких виробів та матеріалів в Україні у 2017 – 2018 рр. та за 6 міс. 2019 р. характеризується **негативною динамікою**. У 2018 р. в Україні було вироблено 748,4 тис. тонн вогнетривких виробів та матеріалів, що на 13,9 тис. тонн або на 1,8% менше, ніж у 2017 р. За 6 міс. 2019 р. виробництво вогнетривів становило 327,4 тис. тонн, що на 17,5 тис. тонн або на 5 % менше, ніж за 2018 р.
- (72) Серед найбільш істотних проблем, що впливають на діяльність підприємств цієї галузі, є нестабільність фінансово-економічної ситуації в Україні, постійне підвищення цін на сировину, енергоносії, а також воєнні дії на сході України. В

⁶ Лист від 11.11.2019 № 8-01/13239.

умовах кризи, нестабільності економіки, постійних змін у податковому законодавстві, зростанні цін на сировину та енергоносії дуже важко спрогнозувати результати діяльності підприємств на наступні роки.

- (73) ТОВ «Дружківський вогнетривкий завод»⁷ вказало основним бар'єром вступу на ринок вогнетривів - наявність економічних та організаційних обмежень, оскільки побудова нового чи реконструкція наявного виробництва потребує значних коштів. За оцінкою асоціації «Укрвогнетрив» (м. Київ) та Міністерства промислової політики, вартість будівництва нового заводу з виробництва вогнетривких виробів становить близько 20 млн. євро. У той же час відсутні будь-які економічні перешкоди для імпорту вогнетривких виробів суб'єктами господарювання – нерезидентами України.
- (74) ПрАТ «Дніпровський металургійний завод»⁸ зазначило, що в перспективі 5-ти років ринок вогнетривів України не зазнає суттєвих змін та продовжуватиме забезпечувати вітчизняного споживача матеріалами внутрішнього виробництва (оскільки вони найбільш дешеві відносно імпортних аналогів) та частиною імпорту, матеріалів, які не виробляються в Україні.
- (75) За інформацією ДП «Укрпромзовнішпекспертиза»:
потужності вітчизняних виробників завантажені менше ніж на 65 %, і за потреби вони можуть суттєво наростити обсяги виробництва і поставок на внутрішній ринок.
- (76) *[інформація, яку заявник визначив конфіденційною].*
- (77) *[інформація, яку заявник визначив конфіденційною].*
- (78) У ході проведення ринкового дослідження учасники ринку вогнетривів (вогнетривких виробів та матеріалів) – виробники-постачальники відповідної продукції повідомили: у зв'язку з проведенням активних бойових дій [Антитерористичної операції (АТО), Операції об'єднаних сил (ООС)], виробниками призупинено виробництво основних видів продукції (ПрАТ «Красногорівський вогнетривкий завод»), втрачено доступ або ускладнено доставку вогнетривкої продукції потенційним споживачам (ПрАТ «Красногорівський вогнетривкий завод», ПрАТ «КДЗ», ПрАТ «Великоанадольський вогнетривкий комбінат»);
- зменшилась зацікавленість іноземних споживачів (ПрАТ «КДЗ», ПрАТ «Великоанадольський вогнетривкий комбінат») щодо придбання вогнетривів в умовах дії обставин непереборної сили;
- припинено постачання до деяких споживачів таких, як ПрАТ «Донецьксталь», ПАТ «Донецький металопрокатний завод», ПрАТ «Донецький електрометалургійний завод» тощо (ПрАТ «КДЗ», ПрАТ «Великоанадольський вогнетривкий комбінат»).
- (79) Через тимчасову окупацію частини території Донбасу кілька виробників вогнетривів залишилися на тимчасово окупованій території, і зараз не працюють:
ВАТ «Пантелеймонівський вогнетривкий завод» (м. Горлівка, Донецька обл.);
ВАТ «Білокаменські вогнетриви» (Донецька обл., м.Солевар);
ВАТ «Микитівський вогнетривкий комбінат» (Донецька обл., с. Гольмівське);
- (80) та споживачі:
ПАТ «Алчевський меткомбінат» (Луганська обл., м. Сєверодонецьк);
ПАТ «Єнакіївський метзавод» (Донецька обл., м. Маріуполь);
ПАТ «Донецьксталь» (Донецька обл., м. Покровськ);

⁷ Лист від 11.11.2019 № 8-01/13240.

⁸ Лист від 06.12.2019 № 8-01/14610.

ПАТ «Стаханівський завод феросплавів» (Луганська обл., м. Стаханов);

ПАТ «Алчевський коксохімічний завод» (Луганська обл., м. Сєвєродонецьк);

ПрАТ «Єнакіївський КХЗ» (Донецька обл., м. Дружківка).

- (81) Тому попит на вогнетривку продукцію скоротився, а пропозиція товару залишилася незмінною або зросла.
- (82) За інформацією заявників:
- (83) очікується, що після повної відмови від застосування застарілої, неефективної та екологічно небезпечної технології мартенівського виробництва споживання вогнетривів українською металургією (навіть за умови загального зростання обсягів виплавки сталі) значно скоротиться.
- (84) Крім того, заміна основними споживачами вогнетривкої продукції на більш стійкі й легкі матеріали проводиться на постійній основі. У перспективі буде поступово відбуватися зниження виробництва традиційних вогнетривів і заміна їх на більш високотехнологічні матеріали.
- (85) ТОВ «ФЕМАТЕК-УКРАЇНА» зазначило, що питомі витрати вогнетривів на виробництво за останні два-три десятиліття для заводів із повним циклом зменшилися в 3-5 разів. Найближчим часом ця цифра буде зменшена ще приблизно в 1,5 разу.
- (86) Тому прогноз споживання традиційних вогнетривів негативний.
- (87) За інформацією ПрАТ «Український науково-дослідний інститут вогнетривів ім. А.С.Бережного»:
- світове виробництво вогнетривів у 2018 році становило близько 36 млн тонн, з них 23 млн тонн виробляв Китай, або 64 % (при цьому, за інформацією заявників, світові лідери вогнетривкої промисловості «RHI», «Vesuvius», «Calderys», «Duferco», «Kurosaki», «Morgan», «Mayerton», «Saint Gobain», «Minteq», «Refratechnik», російська група «Магnezіт» переносять власне виробництво в Китай – ближче до сировини та дешевих трудових ресурсів).
- (88) Це набагато менше, ніж очікувалось (прогноз світового виробництва до 2020 року був 48 млн тонн). Тенденції щодо зниження обсягів виробництва вогнетривів спостерігаються як у світі, так і в найбільшого виробника – Китаю. Вважається, що до 2030 року світове виробництво вогнетривів знизиться до 34 – 35 млн тонн, причому частка Китаю зменшиться до 50 %.
- (89) Хоча обсяг виробництва сталі у 2018 році дещо підвищився порівняно з 2016 – 2017 рр., зниження виробництва вогнетривів пояснюється зменшенням питомої ваги витрат вогнетривів на одну тону сталі внаслідок удосконалення технологій виробництва вогнетривів та впровадження нових технологій в металургії.
- (90) Питома вага вогнетривів на одну тону сталі у 2017 році становила:
- у світі – 15 кг/т сталі;
 - у США – 13 кг/т сталі;
 - у Європі – 11 кг/т сталі;
 - у Японії – 8 кг/т сталі.
- (91) У Китаї питома вага за останні роки суттєво знизилась – з 31 кг/т сталі у 2000 році до 18 кг/т сталі у 2017 році, тим не менш вона залишається вищою, ніж у промислово розвинутих країнах.

- (92) Виробництво сталі в Україні постійно зменшується, раніше Україна перебувала в десятці найбільших виробників сталі у світі, у 2018 році вона посідала тільки 13 місце. Оскільки значна частина вогнетривів споживається металургією, то й виробництво вогнетривів істотно залежить від обсягів виробленої сталі.
- (93) Оскільки в найближчі п'ять років в Україні не очікується значного збільшення виробництва сталі, то й обсяги виробництва вогнетривів у кращому випадку збережуться на рівні 2018 – 2019 рр., маючи на увазі, що за рахунок підвищення якості вогнетривів буде зменшуватися й питома вага вогнетривів на одну тону сталі, що також вплине на обсяги виробництва. Тому поява нових виробників вогнетривів на українському ринку малоймовірна.
- (94) ТОВ «ФЄМАТЕК-УКРАЇНА» відзначило такі основні тенденції розвитку світової вогнетривкової промисловості: розширення асортименту вогнетривких матеріалів, які забезпечують високі показники їх стійкості в умовах роботи сучасних теплових агрегатів, розширення області застосування вогнетривких наливних мас і бетонів, які не потребують для формування виробів і футеровок дорогого устаткування, створення нових високоефективних видів вогнетривких матеріалів і виробів, розширення застосування вогнетривів, що завдають мінімальної шкоди навколишньому середовищу і не потребують спеціальних заходів щодо утилізації; створення вогнетривких систем, що мають високий потенціал із забезпечення поточних ремонтів футеровки в процесі її експлуатації.
- (95) При цьому ТОВ «ФЄМАТЕК-УКРАЇНА» зазначило, що крім основних (великих) гравців ринку, вітчизняна вогнетривка промисловість представлена ще десятком компаній, які відчують на собі високий рівень конкурентного тиску. Як показала світова практика, основні активи підприємств зосереджені в місцях наявності природної сировини або/та поблизу основних споживачів - металургійних та інших підприємств.
- (96) За інформацією ДП «Укрпромзовнішпекспертиза»:
- (97) В Україні достатні запаси вогнетривкої сировини для виробництва різних видів вогнетривів (алюмосилікатних, кремнезистих тощо). Загальні їх запаси оцінюються в понад один млрд тонн, чого при поточних обсягах виробництва достатньо для ~900 років. Запаси мають всі виробники вогнетривів (детальніше питання запасів вогнетривких глин розкрито нижче). Винятком є магнезійні вогнетриви, сировина для яких імпортується, оскільки Україна не видобуває магнезійну сировину.
- (98) Як вже зазначалося вище, основний попит на вогнетриви в Україні формують металургійна (~75 %), скляна (~10 – 13 %) і цементна (~10 – 13 %) промисловості. Тому зміни попиту і, відповідно, обсягів виробництва вогнетривів протягом найближчих років формуватиме ситуація в цих секторах.
- (99) На сьогодні Україна виробляє ~20 млн тонн сталі на рік і ці обсяги виробництва протягом найближчих років збережуться. Отже, попит на вогнетриви з боку металургії очікується сталим.
- (100) Також суттєво не зміниться виробництво й попит на вогнетриви в скляній промисловості.
- (101) Обсяги виробництва в цементній промисловості протягом найближчих років помірно зростатимуть головним чином за рахунок реалізації нових державних будівельних програм, що збільшить попит на цемент. Однак через незначну частку цементної галузі в структурі споживання вогнетривів, це не призведе до значного збільшення попиту на вогнетриви в Україні.

- (102) АТ «ЧВК» втратило частину своїх покупців на окупованій частині Донбасу. Внаслідок цього довелося оптимізувати виробничі потужності *[інформація, яку заявник визначив конфіденційною]*.
- (103) *[інформація, яку заявник визначив конфіденційною]*.
- (104) *[інформація, яку заявник визначив конфіденційною]*.
- (105) На думку ДП «Укрпромзовнішекспертиза»: на ринку вогнетривів сформувалася влада покупця, яка обумовлена таким:
- значною кількістю виробників на ринку й низьким рівнем завантаженості їх потужностей (значна пропозиція);
- низьким попитом на вогнетриви через зменшення виробництва металургійної продукції, цементу і скляної продукції (сумарно на -32 % протягом останніх 3 років);
- високою конкуренцією іноземних постачальників, відсутністю обмежень на імпорту.
- (106) Іншими словами, через широку пропозицію на ринку вогнетривів, покупці мають можливість обирати будь-кого з виробників-продавців, а також отримувати додаткові преференції у вигляді знижок до ціни, умови оплати тощо.
- (107) При цьому вогнетриви є **критично важливим** витратним матеріалом, і споживачі не будуть купувати їх меншу кількість.
- (108) За інформацією заявників існує можливість появи нових постачальників. Причиною є можливе скорочення світового ринку споживання вогнетривів і переорієнтація на більш високотехнологічні вогнетривкі матеріали. У зв'язку із закриттям у світі виробництв традиційних вогнетривів деякі підприємства не будуть мати можливості швидко перейти на нове обладнання через високу вартість такого переходу. У зв'язку із цим вони будуть шукати заміну постачальників та виробників вогнетривів у тому числі й Україні. Це може призвести до появи нових гравців на ринку вогнетривів України.
- (109) При цьому, за прогнозами Групи Набувача, обсяги імпорту вогнетривів залишаться без істотних змін. Це пояснюється подальшим збільшенням застосування високотехнологічних вогнетривких матеріалів замість традиційних. Коригуючим фактором збільшення/зменшення імпорту вогнетривів залишається фактична робота і платоспроможність гірничо-металургійного комплексу України.

6.1.6. Висновки

- (110) Отже, за результатами розгляду справи встановлено, що:
- одними із задіяних ринків у заявленій концентрації є ринки алюмосилікатних вогнетривів та неформованих вогнетривів;
 - металургійна галузь є основним споживачем продукції вогнетривкової галузі та використовує до 85 % загального обсягу виробництва вогнетривів;
 - *[інформація, яку заявник визначив конфіденційною]*;
 - АТ «ЧВК» втратило частину своїх покупців на окупованій частині Донбасу. *[інформація, яку заявник визначив конфіденційною]*;

- ПрАТ «ЗАПОРІЖВОГНЕТРИВ» входить до п'ятірки найбільших виробників вогнетривкої продукції, країн СНД, і є найбільшим українським виробником вогнетривких виробів і матеріалів;
- сукупні частки Групи Набувача та АТ «ЧВК» на ринках алюмосилікатних вогнетривів та неформованих вогнетривів за підсумками 2017 – 6 місяців 2019 року не перевищувала *[інформація, яку заявник визначив конфіденційною]* відсотка відповідно;
- найбільшими виробниками вогнетривів алюмосилікатних формованих в Україні є лише ПрАТ «ЗАПОРІЖВОГНЕТРИВ», АТ «ЧВК», та група компаній GIR у складі ПАТ «Красногорівський вогнетривкий завод», ПАТ «Великоанадольський вогнетривкий комбінат», ТОВ «Дружківський вогнетривкий завод», ПАТ «Червоноармійський динасовий завод», а також ПАТ «Кіндратівський вогнетривкий завод»;
- основними виробниками вогнетривів алюмосилікатних неформованих в Україні є ПрАТ «ЗАПОРІЖВОГНЕТРИВ», АТ «ЧВК», ТОВ «Костянтинівський завод неформованих вогнетривів», ТОВ «Кальдеріс Україна», ТОВ «Савекс Мінералс», ТОВ «ІТР» та група компаній GIR;
- у зв'язку з проведенням активних бойових дій [Антитерористичної операції (АТО), Операції об'єднаних сил (ООС)], суб'єктами господарювання, які входять в групу компаній GIR, призупинено виробництво основних видів продукції (ПрАТ «Красногорівський вогнетривкий завод»), виробники втратили доступ або ускладнена доставка вогнетривкої продукції потенційним споживачам (ПрАТ «Красногорівський вогнетривкий завод», ПрАТ «Великоанадольський вогнетривкий комбінат», ПрАТ «КДЗ»);
- імпорт вогнетривів становить *[інформація, яку заявник визначив конфіденційною]*;
- основна частина підприємств-постачальників мають частку в загальних обсягах імпорту *[інформація, яку заявник визначив конфіденційною]*;
- споживачі (АТ «Нікопольський завод феросплавів») повідомили, що імпортні аналоги за основними видами вогнетривів (ША, ШКУ), виробниками яких є учасники концентрації, їм не відомі;
- переважно завозяться дорогі високотехнологічні вогнетриви (магnezіальні та периклазохромітові вироби);
- при цьому відсутні адміністративні бар'єри на українському ринку для імпорту вогнетривів та наявна розвинена логістична (транспортна) інфраструктура;
- в Україні наявні значні обсяги незадіяних потужностей (рівень завантаженості – 60 – 65 %);
- на думку більшості споживачів вогнетривів, на ринках вогнетривів представлена недостатня кількість підприємств-постачальників та відсутня конкуренція, тому хоча на підприємствах – споживачах при закупівлі вогнетривів працює прозора система тендерів, вони не задоволені теперішнім рівнем конкуренції на відповідних ринках;
- у перспективі 5 років ринок вогнетривів України не зазнає суттєвих змін та продовжуватиме забезпечувати вітчизняного споживача матеріалами внутрішнього виробництва (оскільки вони найбільш дешеві щодо імпортних аналогів) та частиною імпорту, вогнетривів, які не виробляються в Україні;
- у перспективі буде поступово відбуватися зниження виробництва традиційних вогнетривів і заміна їх більш високотехнологічними матеріалами;

- основним бар'єром вступу на ринок вогнетривів є економічні та організаційні обмеження, оскільки побудова нового чи реконструкція наявного виробництва потребує значних капіталовкладень;
 - у зв'язку зі зменшенням питомої ваги витрат вогнетривів на одну тонну сталі внаслідок удосконалення технологій виробництва вогнетривів та впровадження нових технологій у металургії, прогноз споживання традиційних вогнетривів негативний, а отже, поява нових виробників вогнетривів на українському ринку малоімовірна;
 - при цьому прогнозується, що обсяги імпорту вогнетривів залишаться без істотних змін. Корируючим фактором збільшення/зменшення імпорту вогнетривів залишається фактична робота і платоспроможність Гірничо-металургійного комплексу України.
- (111) Отже, незважаючи на порівняно невелику сукупну частку учасників концентрації на ринку алюмосилікатних вогнетривів, за інформацією споживачів, відсутня значна конкуренція на задіяному ринку, що пов'язано з:
- обмеженою кількістю вітчизняних виробників алюмосилікатних вогнетривів (4 суб'єкти господарювання до концентрації);
 - проведенням активних бойових дій на сході України (зменшення кількості виробників вогнетривів, значні перешкоди в роботі основного конкурента учасників концентрації – Групи GIR);
 - вкрай незначним імпортом вогнетривів взагалі й алюмосилікатних виробів зокрема, та відсутністю імпортних аналогів за основними видами вогнетривів (ША, ШКУ), виробниками яких є учасники концентрації,
- тому зазначена концентрація **призводить** до обмеження конкуренції на ринку алюмосилікатних вогнетривів.

6.2. РИНОК ВОГНЕТРИВКИХ ГЛИН

6.2.1. Визначення товарних меж ринку

- (112) За інформацією ДП «Укрпромзовніш експертиза», глини — це пластичні осадові гірські породи, що складаються в основному з глинистих мінералів (каоолініту, гідроксиди тощо) частинками розміром менше 0,01 мм, і здатні з водою утворювати пластичну тістоподібну масу, яка при висиханні зберігає надану форму, а після випалювання набирає твердість каменю і міцність. Тип глини розрізняється за переважанням в ній того чи іншого глинистого мінералу. Глини становлять близько 50 % всіх осадових гірських порід земної кори.
- (113) Розрізняють чотири найважливіших види глини, що мають різну температуру плавлення і, відповідно, сфери застосування:
- легкотопні глини – мають температуру плавлення 500 – 750⁰С, використовуються у будівництві (виробництво будівельної цегли);
 - вогнетривкі глини – мають температуру плавлення >1580⁰С, використовуються у виробництві вогнетривів, кераміки, сантехніки тощо;
 - каооліни – мають температуру плавлення 850 - 1250⁰С, використовуються у виробництві паперу, алюмінію, тканин, санфаянсових виробів, гумотехнічних виробів, мийних засобів тощо;
 - адсорбційні глини – мають температуру плавлення <500⁰С, використовуються у виробництві абсорбуючих виробів – туалети для тварин, косметика тощо.

- (114) Згідно з п. 3.1 ДСТУ Б В. 2.7-60-97 «Сировина глиниста для виробництва керамічних будівельних матеріалів» глинисту сировину класифікують за такими основними ознаками: вогнетривкістю; вмістом Al_2O_3 ; вмістом барвних оксидів (Fe_2O_3 та TiO_2); вмістом водорозчинних солей; мінеральним складом; вмістом тонкодисперсних фракцій; пластичністю; чутливістю до сушіння; механічною міцністю на вигин у сухому стані; спікливістю та іншими.
- (115) Можливість використання глинистих порід визначається:
- для вогнетривкої промисловості – за вогнетривкістю і водопоглинанням зразків, випалених при контрольній температурі, спіканням, зв'язуючою властивістю;
 - для виробництва керамічних виробів – за дисперсністю, пластичністю, механічною міцністю в повітряно-сухому стані, температурою спікливості;
 - для керамзиту – за пластичністю, температурою та коефіцієнтом спучування;
 - для виготовлення цегли, черепиці тощо – за пластичністю, коефіцієнтом чутливості до сушіння;
- (116) Отже, вогнетривкість є однією з основних ознак класифікації глинистих порід, і має основне значення у вогнетривкій промисловості;
- (117) за вогнетривкістю глинисту сировину поділяються на:
- легкоплавкі – показник вогнетривкості менше $1350^{\circ}C$;
 - тугоплавкі – показник вогнетривкості від $1350^{\circ}C$ до $1580^{\circ}C$ включно;
 - вогнетривкі – показник вогнетривкості більше $1580^{\circ}C$.
- (118) За інформацією заявників:
- (119) основними споживачами глин були й залишаються вітчизняні та закордонні виробники керамічної плитки, споживання глин вогнетривкою промисловістю має низьку частку від загального обсягу споживання;
- (120) за застосуванням для виробництва керамічних будівельних матеріалів згідно з ДСТУ Б В. 2.7-60-97 вогнетривкі, тугоплавкі та легкоплавкі глини можуть бути взаємозамінними при виробництві, якщо інші, крім вогнетривкості, класифікаційні ознаки – вміст Al_2O_3 ; вміст барвних оксидів Fe_2O_3 та TiO_2 , мінералогічний склад, вміст тонкодисперсних фракцій, вміст великозернистих включень і так далі – відповідають потребам виробництва конкретної продукції:
- (121) вогнетривкі, тугоплавкі, легкоплавкі глини можуть бути взаємозамінними у виробництві керамічної плитки для внутрішнього облицювання;
- (122) вогнетривкі та тугоплавкі глини – у виробництві керамічної плитки фасадної і для підлоги, керамічних труб каналізаційних, тугоплавкої цегли та інших тугоплавких виробів, фарфорових і фаянсових виробів, електротехнічного фарфору, хімічно-стійких виробів;
- (123) тугоплавкі та легкоплавкі глини – у виробництві повнотілої та порожнистої цегли й каменів, керамзиту, керамічної черепиці, керамічних труб дренажних;
- (124) остаточні висновки про придатність сировини для виробництва конкретного виробу можна зробити тільки після проведення технологічних іспитів із дослідження якості готового виробу, яка нормується відповідним державним нормативним документом цього виробу.
- (125) За інформацією ДП «Укрпромзовніш експертиза»:

- (126) Оскільки вогнетривкі глини мають температуру плавлення $>1580^{\circ}\text{C}$, вони не можуть бути взаємозамінними з іншими глинами, які не мають такої властивості. Але, під час виробництва вогнетривів, за умови економічної та технологічної доцільності, глини частково можуть бути замінені іншими мінералами з аналогічними вогнетривкими властивостями, у складі яких є алюміній, наприклад, бокситами, корундами і т. п.
- (127) Також слід зазначити, що сфера застосування вогнетривких глин не обмежується виробництвом вогнетривів. Вони використовуються як сировина у виробництві керамічної плитки, керамограніту, фарфоро-фаянсових і санітарно-технічних виробів, де вогнетривкі глини можуть частково або повністю замінюватися іншими типами глин.
- (128) Отже, враховуючи, що вогнетривкі глини мають високу вогнетривкість (більше 1580°C), пластичність, в'язкість, широкий діапазон спікання, і тому у виробництві вогнетривкої продукції вогнетривкі глини не можуть бути взаємозамінними з тугоплавкими та легкоплавкими глинами, глини лише частково можуть бути замінені іншими мінералами з аналогічними вогнетривкими властивостями, у складі яких є алюміній, наприклад, бокситами, корундами і т. п., тому вогнетривкі глини утворюють окремий товарний ринок.
- (129) АТ «ЧВК» видобуває та реалізує лише **вогнетривку глину**. АТ «ЧВК» має спеціальний дозвіл на користування надрами для видобування глин, придатних для виробництва вогнетривких виробів, на Часів-Ярському родовищі, видобуває глину у трьох кар'єрах;
- (130) у Групі Набувача видобування та реалізацію вогнетривких глин здійснюють: приватні акціонерні товариства «ДРУЖКІВСЬКЕ РУДОУПРАВЛІННЯ» (далі – ПрАТ «ДРУЖКІВСЬКЕ РУДОУПРАВЛІННЯ»), «ВЕСКО» (далі – ПрАТ «ВЕСКО») (обидва – м. Дружківка, Донецька обл., Україна), «ОГНЕУПОРНЕРУД» (далі – ПрАТ «ОГНЕУПОРНЕРУД») (с. Шахове, Донецька обл., Україна), товариство з обмеженою відповідальністю «КЕРАММЕХАНІЗАЦІЯ» (далі – ТОВ «КЕРАММЕХАНІЗАЦІЯ») (м. Дружківка, Донецька обл., Україна);
- (131) Група Набувача має такі спеціальні дозволи на користування надрами на видобування вогнетривких глин на:
- родовищі «Победа», Донецька область, Добропільський район;
 - Андріївському родовищі ділянка «Західний Фланг», Донецька область, Слов'янський та Добропільський райони;
 - Новорайському родовищі, Донецька область, Слов'янський, Костянтинівський райони, землі м. Краматорськ;
 - Покровському родовищі, Донецька та Луганська області;
 - Костянтинівському родовищі, Донецька область, Костянтинівський, Добропільський, Красноармійський райони;
 - Октябрському родовищі, Донецька область, Добропільський район;
 - Андріївському родовищі, Донецька область, Слов'янський, Добропільський райони;
- (132) крім того, Група Набувача має спеціальний дозвіл на користування надрами на видобування вогнетривких і тугоплавких глин на Добропільському родовищі, Донецька область, Добропільський район.
- (133) За інформацією Державної служби геології та надр України:

родовища глинистої сировини можуть бути представлені різними видами сировини (вогнетривкими й тугоплавкими глинами). Це можуть бути як поклади глинистої сировини, в межах яких вогнетривкі й тугоплавкі глини являють єдине тіло і в якому кількісно (і якісно) ці різновиди можуть бути розподілені статистично, невиключеним є існування окремих покладів, що розділені прошарками інших порід. При видобуванні глин для їх селективного відпрацювання проводяться випереджаюче опробування покладів глин із метою визначення характеристик видобутого обсягу, віднесення його до окремих марок (сортів) сировини.

- (134) Враховуючи, що обидва учасники концентрації видобувають лише вогнетривку глину, задіяним ринком у заявленій концентрації є ринок вогнетривкої глини.

6.2.2. Визначення територіальних меж ринку

- (135) Географічні межі ринку вогнетривкої глини відповідають території України, тобто ринок є загальнодержавними.

6.2.3. Визначення учасників ринку та їх часток

- (136) За інформацією Державної служби геології та надр України:
- (137) Інструкцією із застосування Класифікації запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр до родовищ глинистих порід, затвердженою наказом Державної комісії України по запасах корисних копалин при Державному комітеті природних ресурсів України від 2 грудня 2004 р. № 263, встановлені вимоги до родовищ (ділянок) глинистих порід.
- (138) Для вогнетривких глин виділяють 8 класів, які ідентифікуються міжнародним трипорядковим цифровим кодом Ринкової класифікації ООН викопних енергетичних та мінеральних запасів і ресурсів 2009 (РКООН-2009) (111, 121, 122, 211, 221, 222, 332, 333). У коді одиницям (перша цифра) відповідає група запасів за ступенем геологічного вивчення та достовірності, десяткам (друга цифра) – ступінь техніко-економічного вивчення та підготовленості до розробки, сотням (третя цифра) – група запасів за рівнем економічного, соціального та промислового значення;
- (139) чинними нормативними актами законодавства (наприклад Водний кодекс України, Земельний кодекс України), постановами Кабінету Міністрів України (наприклад, «Про затвердження Правил охорони електричних мереж» від 04.03.1997 № 209), наказами ЦОВ (наприклад, Міністерства охорони здоров'я України від 19.06.1996 № 173 «Про затвердження Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів» тощо) встановлюються різного роду обмеження щодо проведення діяльності, зокрема видобування корисних копалин, а також розміри охоронних зон від об'єктів охорони. Існування таких обмежень і розмірів ураховують у сучасних умовах під час проведення державної експертизи й оцінки запасів корисних копалин, класифікації запасів глинистої сировини (віднесенням до умовно балансових або позабалансових запасів (коди класів 211, 221, 222), або до запасів, промислове значення яких не визначено (код класу 332), а також під час проектування розробки родовища. Можливість розробки запасів в охоронних ціліках існує переважно для лінійних об'єктів інфраструктури за умови існування можливості перенесення об'єкта охорони, наприклад автомобільної дороги, що обґрунтовується економічною доцільністю, технічною можливістю (наявність нового місця для розташування) і наявністю погодження організації, на балансі якої перебуває автомобільна дорога. Проте такі випадки для глинистої сировини є чи не поодинокими.

- (140) Загальна кількість розвіданих родовищ вогнетривких глин в Україні становить 28. Основні родовища глини зосереджені в 6 областях України: Дніпропетровська, Донецька, Запорізька, Кіровоградська, Сумська, Черкаська.
- (141) Загальні запаси вогнетривких глин в Україні станом на 01 січня 2019 р. оцінені в 1 138 млн тонн, у т. ч. балансові (А+В+С1+С2) – 974 млн тонн, позабалансові – 164 млн тонн.

Перелік та місцезнаходження в Україні родовищ вогнетривких глин, що розробляються (на 01 січня 2019 року)

Таблиця 3

№ п/п	Область	Родовище	Компанія	Запаси, тис. тонн
1	Донецька	Русинівське	ТОВ «Керамресурс»	4564,5
2	Донецька	Андріївське	ПАТ «Веско»	47758
3	Донецька	Покровське	ПАТ «Веско»	30379
4	Донецька	Костянтинівське	ПАТ «Веско»	96967,9
5	Донецька	Курдюмівське	ПрАТ «Курдюмівський завод кислототривних виробів»	3717
6	Донецька	Видне	ПрАТ «Керампром»	1526,4
7	Донецька	Добропільське	ТОВ «Кераммеханізація»	13348,6
8	Донецька	«Победа»	ТОВ «Юмджи Інвест»	1000
9	Донецька	Кучерів'ярське	ПрАТ «Глини Донбасу»	20144,7
10	Донецька	Вільне	ПрАТ «Глини Донбасу»	24711,2
11	Донецька	Новорайське	ПАТ «Дружківське рудоуправління»	109057
12	Донецька	Андріївське (Західний фланг)	ПАТ «Дружківське рудоуправління»	15225
13	Донецька	Октябрське	ПрАТ «Огнеупорнеруд»	58454
14	Донецька	Центральне	ТОВ «Євромінерал»	8657,9
15	Донецька	Віролюбівське	ТОВ ВО «Шахтобуд»	1484,73
16	Донецька	Дослідне	ДП «Рутекс-Керам» ТОВ «Рутекс-Керам»	13479,1
17	Донецька	Часів-Ярське	АТ «Часівоярський вогнетривкий комбінат»	63356
18	Запорізька	Пологівське	ТОВ «Гірничовидобувна компанія «Мінерал»	96748,1

Джерело: Державна служба геології та надр України

- (142) За інформацією ДП «Укрпромзовнішекспертиза», загальні розвідані запаси вогнетривких глин в Україні становлять 1,14 млрд тонн. За поточного видобутку на рівні 8 – 9 млн тонн/рік запасів вистачить на 127 – 143 роки.

- (143) Отже, перелік підприємств, що здійснюють видобуток вогнетривких глин на території України такий:
- ТОВ «Керамресурс»;
 - ПрАТ «Глини Донбасу»⁹;
 - ПрАТ «Курдюмівський завод кислототривних виробів»;
 - ТОВ «Євромінірал»;
 - ПрАТ «Керампром»;
 - ТОВ ВО «Шахтобуд»;
 - ДП «Рутекс-Керам» ТОВ «Рутекс-Керам»;
 - ТОВ «Гірничовидобувна компанія «Мінерал»;
 - **АТ «Часівоярський вогнетривкий комбінат»;**
 - **суб'єкти господарювання, які входять у Групу Набувача:** ПАТ «Веско», ТОВ «Кераммеханізація», ТОВ «Юмджи Інвест», ПАТ «Дружківське рудоуправління», ПрАТ «Огнеупорнеруд».
- (144) Під час проведення відповідного ринкового дослідження були опитані вказані учасники ринку вогнетривів і встановлено таке:
- (145) ПрАТ «Глини Донбасу»¹⁰ повідомило, що родовище Кучерів'ярське – повністю відпрацьоване, проводиться рекультивация, Західна ділянка і Розівська ділянка родовища Кучерів'ярське і родовище Вільне розробляються;
- (146) З 2020 року товариство планує зменшити обсяги видобутку вогнетривкої глини щонайменше на 10 – 15 % від обсягу видобутку 2019 року.
- (147) Одне з підприємств повідомило, що промислові можливості кар'єру, який розробляється, будуть вичерпані приблизно через три роки.
- (148) ТОВ «Керамресурс»¹¹ повідомило, що значно наростити потужність у короткий час неможливо, оскільки це потребує переробки проекту, зміни повністю системи розробки, придбання додатково значної кількості дорогої техніки. А це потребує значних інвестицій.
- (149) ТОВ «ВО Шахтобуд»¹² повідомило, що відсутні можливості збільшення обсягів реалізації та видобутку вогнетривких глин у зв'язку із закінченням запасів корисних копалин на родовищі.
- (150) Отже, в Україні розвідано 28 родовищ глини для вогнетривів: у Донецькій (20 родовищ), Дніпропетровській (4 родовища), і по одному у Запорізькій, Кіровоградській, Сумській, Черкаській областях.
- (151) Із них розробляється 18 родовищ (17 у Донецькій області й одне у Запорізькій області). Із 18 родовищ вогнетривких глин, що розробляються, *[інформація, яку заявник визначив конфіденційною]* належить суб'єктам господарювання, що входять до Групи Набувача та *[інформація, яку заявник визначив конфіденційною]* – АТ «ЧВК» *[інформація, яку заявник визначив конфіденційною]*.

⁹ Рішеннями Комітету від 19.03.2020 № 174-р, № 175-р компанії «Watts Blake Bearne International Holdings B.V.» (м. Маастрихт, Нідерланди), було надано дозвіл на придбання акцій ПрАТ «Курдюмівський завод кислототривних виробів» та часток ТОВ «Євромінірал».

¹⁰ Лист від 27.11.2019 № 8-01/14069

¹¹ Лист від 21.11.2019 № 8-01/13806

¹² Лист від 04.12.2019 № 8-01/14481

- (152) За інформацією ДП «Укрпромзовнішекспертиза», на сьогодні видобуток вогнетривких глин повністю задовольняє потреби внутрішнього ринку, й обсяги імпорту вогнетривких глин є вкрай незначними – 336 – 347 тонн/рік.
- (153) На сьогодні існує ввізне мито на вогнетривкі глини в розмірі 20 %. Також слід зазначити, що для імпорту з країн, з якими Україна підписала угоду про вільну торгівлю (країни СНД, крім Росії; країни Євросоюзу) мито не застосовується.
- (154) Адміністративні обмеження на експорт вогнетривких глин відсутні. Єдине обмеження стосується виконання Указу Президента щодо російських компаній, які потрапили до санкційного переліку.
- (155) Через наявність достатнього внутрішнього видобутку імпорт вогнетривких глин залишатиметься незначним (<1 тис.т/рік).
- (156) На сьогодні видобуток вогнетривких глин в Україні є експортоорієнтованим (експортується 60 – 65 % видобутої глини) й обсяги видобутку значною мірою визначаються наявністю експортного попиту.
- (157) Український експорт вогнетривких глин протягом останніх років знижується, і через прогнозоване економічне сповільнення у світі ця тенденція, очевидно, триватиме. Внутрішнє споживання компенсує зниження експортного попиту, тому обсяги видобутку вогнетривких глин зберуться на рівні ~9 млн тонн/рік.
- (158) За інформацією ДП «Укрпромзовнішекспертиза», видобуток вогнетривких глин в Україні, крім учасників концентрації, здійснює ще 7 підприємств, а загальні обсяги видобутку втричі перевищують обсяги споживання в Україні. Внаслідок цього основна частина видобутої в Україні вогнетривкої глини експортується.

Розрахунок сукупних часток учасників концентрації на ринку вогнетривкої глини

Таблиця 4

[інформація, яку заявник визначив конфіденційною].

- (159) Разом із тим, як зазначили учасники ринку, важливим фактором визначення частки на ринку є визначення кількості запасів корисних копалин на родовищах.
- (160) *[інформація, яку заявник визначив конфіденційною].*
- (161) У той же час, за інформацією Державної служби геології та надр України родовища, що не розробляються, мають сумарні запаси понад 234 млн тон (39,81 % від загальної кількості запасів глини України (категорія запасів A+B+C1).
- (162) У зв'язку з різними причинами розробка семи родовищ не планується. Лише за трьома родовищами (Донське, Південно-Октябрське та П'ятихатське) оформлюються спеціальні дозволи на користування надрами, запаси яких оцінені в 27,65 млн тонн, тобто близько 12 % запасів родовищ, що не розробляються.
- (163) Отже, сукупна частка учасників концентрації на ринку вогнетривкої глини не перевищує *[інформація, яку заявник визначив конфіденційною]* відсотків, при цьому на цей час на ринку у них присутні близько 7 конкурентів із частками від 1,5 до 15 відсотків.
- (164) *[інформація, яку заявник визначив конфіденційною].*

- (165) Крім того, у двох виробників запаси глини вичерпуються, а інші підприємства або не здатні наростити потужність із видобутку глини (ТОВ «Керамресурс»), або планують зменшити її видобуток (ПрАТ «Глини Донбасу»).

6.2.4. Споживачі вогнетривкої глини

- (166) За інформацією ДП «Укрпромзовнішпекспертиза», основними споживачами вогнетривких глин в Україні є виробники вогнетривів (~60 %), керамічних (~25 – 30 %) і сантехнічних (~10 – 15 %) виробів.
- (167) За інформацією заявників:
- (168) в Україні у 2019 році ввели потужності нового заводу з виробництва керамічної плитки «Епіцентр» у м. Калинівка, запустили нові лінії ПрАТ «Інтеркерама» та Харківський плитковий завод. У найближчому майбутньому керамічна група «Голден Тайл» планує побудувати новий завод в м. Полонне Хмельницької області на базі Майдан-Вільського кар'єру.
- (169) Завдяки запуску нових виробничих ліній збільшиться попит на сировину. Заявники очікують зріст ринку України та попит на глинисту сировину до 4 % щорічно протягом наступних п'яти років.
- (170) Під час проведення відповідного ринкового дослідження учасники ринку вогнетривких глин (споживачі) повідомили, що прогнозується збільшення попиту на глину у зв'язку із введенням потужностей нових підприємств, що споживають глину, та вважають, що в учасників концентрації недостатня кількість конкурентів на ринку. Для розвитку більшої конкуренції підприємств на внутрішньому ринку потрібно мати більшу кількість постачальників / виробників з метою конкуренції щодо встановлення цін на продукцію та якість.
- (171) На думку ТОВ ВО «Шахтобуд», «зазначена концентрація буде мати істотний вплив на ринок вогнетривких глин в Україні. На даний момент група Набувача робить крок для концентрації у своїй власності спеціальних дозволів на користування надр, а саме: вогнетривких глин. У випадку зайняття домінуючого положення, група Набувача зможе на свій розсуд підвищувати ціну на вогнетривкі глини для своїх споживачів, а саме: заводів по виробництву керамічних виробів (саме тонкої кераміки), які є залежними від даної продукції.
- (172) Ми висловлюємо глибоке занепокоєння, що дана концентрація та всі вищенаведені факти можуть негативно вплинути на ринок вогнетривких глин в Україні, що стане одним з кроків, що можуть привести до отримання домінуючого становища Групи Набувача на ринку вогнетривкої глини в майбутньому. На нашу думку, можливість концентрації переважної кількості спеціальних дозволів з великою кількістю запасів у групи Набувача, може призвести до підвищення цін на продукцію для споживачів та окрім, потенційної можливості отримання домінуючого положення групи Набувача на ринку вогнетривкої глини в Україні, поставить в залежність від групи Набувача діяльність всіх суб'єктів господарювання, що діють на ринку виробництва тонкої кераміки, що, в свою чергу, може нанести невідправну шкоду економіці України».

6.2.5. Перспективи та тенденції розвитку ринку

- (173) За інформацією заявників:
- (174) в Україні існує обмеження у формі персональних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) для юридичних осіб, що є резидентами Росії. За наявності юридичної особи в переліку таких (затверджених відповідним указом

Президента України), до яких застосовуються санкції, обмеження застосовуються й до експорту вогнетривких глин тощо;

- (175) у той же час існують адміністративні бар'єри для входу на задіяні ринки, а саме необхідність отримання спеціального дозволу на користування надрами. Вартість отримання ліцензії / спеціального дозволу на користування надрами насамперед залежить від способу отримання спеціального дозволу (через аукціон або без проведення аукціону), розмірів родовища, кількості корисної копалини, її якості, глибини залягання, геологічних умов і таке інше. Вартість отримання ліцензії / спеціальних дозволів на користування надрами становитиме біля 7 млн грн – 19 млн грн.
- (176) Учасники ринку повідомили, що:
- (177) для початку видобутку вогнетривких глин необхідно отримати спеціальний дозвіл на користування надрами; отримати гірничий відвід; отримати право на підготовку проекту землеустрою, зробити його, затвердити та укласти договір оренди земельної ділянки; розробити та затвердити технічні умови на суміші глин; дозволи на початок робіт, пов'язаних із підвищеною небезпекою. При цьому проходження процедур, що пов'язані з отриманням спеціального дозволу на користування надрами, потребує не менше ніж 24 календарних місяці;
- (178) для виходу на прибутковий рівень діяльності новому учаснику знадобиться до 2 років. Цей термін включає витрати часу на отримання дозволу на видобуток глини, а також будівництво кар'єру й досягнення проектного рівня завантаження потужностей;
- (179) основним фактором, що є бар'єром для вступу на ринок вогнетривких глин, є відсутність розвіданих родовищ вогнетривких глин в Україні.
- (180) Разом із тим учасники ринку відзначають, що відчувається профіцит продукції на ринку (як в Україні так і в Світі).
- (181) За інформацією ДП «Укрпромзовнішекспертиза», поява нових учасників на ринку можлива за умови продажу Державою ліцензій на розробку нових родовищ.

6.2.6. Висновки

- (182) Отже, за результатами розгляду справи встановлено, що:
 - одним із задіяних товарних ринків у заявленій концентрації є ринок вогнетривких глин;
 - основними споживачами вогнетривких глин в Україні є виробники вогнетривів (~60 %);
 - сукупні частки Групи Набувача та АТ «ЧВК» на ринку вогнетривких глин за підсумками 2017 – 6 місяців 2020 року не перевищували *[інформація, яку заявник визначив конфіденційною]* відсотків;
 - на цей час на ринку в них присутні близько 7 конкурентів із частками від 1,5 до 15 відсотків;
 - *[інформація, яку заявник визначив конфіденційною]*;
 - в Україні розвідано 28 родовищ глини для вогнетривів, із них розробляється 18. Із 18 родовищ вогнетривких глин, що розробляються, *[інформація, яку заявник визначив конфіденційною]* належить суб'єктам господарювання, що входять до Групи Набувача, та *[інформація, яку заявник визначив конфіденційною]* – АТ «ЧВК»;
 - *[інформація, яку заявник визначив конфіденційною]*;

- у двох конкурентів запаси глини вичерпуються, а інші підприємства або не здатні наростити потужність із видобутку глини (ТОВ «Керамресурс»), або планують зменшити її видобуток (ПрАТ «Глини Донбасу»);
 - імпорт вогнетривких глин в Україні практично відсутній.
 - на сьогодні видобуток вогнетривких глин в Україні є експортоорієнтованим (експортується 60 – 65 % видобутої глини);
 - основним бар'єром вступу на ринок є необхідність отримання спеціального дозволу на користування надрами та інших дозвільних документів і наявність розвіданих родовищ вогнетривких глин;
 - на цей час відсутні нові розвідані родовища вогнетривких глин в Україні (наявні родовища були розвідані у 30 - 80-х роках минулого століття);
 - кількість розвіданих родовищ вогнетривкої глини обмежена (10 наявних розвіданих родовищ у зв'язку з різними причинами семи родовищ розробка не планується. Лише за трьома родовищами (Донське, Південно-Октябрське та П'ятихатське) оформлюються спеціальні дозволи на користування надрами з порівняно незначними запасами глини);
 - на думку учасників ринку, зазначена концентрація буде мати істотний вплив на ринок вогнетривких глин у зв'язку з концентрацією у своїй власності спеціальних дозволів на користування надрами;
 - на думку споживачів, в учасників концентрації недостатня кількість конкурентів на ринку.
- (183) Отже, учасники концентрації на ринку вогнетривких глин мають порівняно невелику сукупну частку, проте ця ситуація пов'язана із:
- [інформація, яку заявник визначив конфіденційною];*
- [інформація, яку заявник визначив конфіденційною];*
- [інформація, яку заявник визначив конфіденційною];*
- на цей час відсутні нові розвідані родовища вогнетривких глин в Україні (наявні родовища були розвідані у 30 – 80-х роках минулого століття);
- кількість розвіданих родовищ вогнетривкої глини обмежена;
- у двох конкурентів запаси глини вичерпуються;
- тому зазначена концентрація призводить до обмеження конкуренції на ринку вогнетривких глин.

6.3. РИНОК ФОРМУВАЛЬНИХ ПІСКІВ

6.3.1. Визначення товарних меж ринку

- (184) За інформацією ДП «Укрпромзовніш експертиза»:
- (185) Пісок – це суміш уламків кварцу (SiO_2) і різноманітних домішок, зокрема, глинистих і металево-рудних.
- (186) Залежно від питомої ваги уламків кварцу і домішок, в Україні розрізняють такі основні види піску:

- пісок формувальний – містить > 90 % уламків кварцу, форма зерен однорідна й добре обкатана. Частка інших домішок незначна (< 10 %). Формувальний пісок – це пісок, який використовується для приготування разових форм для чавунного, сталевого й алюмінієвого литва;
 - пісок будівельний – містить різноманітні домішки обсягом до 20 %, зокрема, частинки різних глин. Використовується в будівництві як наповнювач та у виробництві бетонів і бетонних виробів.
 - пісок титановий – крім уламків кварцу і глини містить ільменіт (титанову руду). Вміст уламків кварцу < 85 %. Використовується для отримання титанової сировини (ільменітового концентрату).
- (187) Для формувального піску критично важливо, щоб вміст кварцу був > 90 %, а вміст глини не перевищував 8 %.
- (188) Оскільки інші види піску містять більшу кількість домішок, вони не можуть використовуватися як формувальний пісок.
- (189) За інформацією Державної служби геології та надр України:
- (190) якість формувальних пісків визначається державним стандартом ГОСТ 2138 «Пески формовочные. Общие технические условия» із жорсткими вимогами до показників вогнетривкості, газопровідності, вмісту шкідливих домішок, зернового та мінерального складу. Крім того, для окремих різновидів пісків регламентується межа міцності на стискання, а для окремих видів литва – вміст оксидів кремнію, заліза, лужних і лужноземельних металів, глинистих часток. Отже, як формувальні виступають лише піски, якісні показники яких визначені та відповідають вимогам чинних нормативних документів, а відповідна сфера застосування та запаси затверджені протоколом ДКЗ. Застосування інших різновидів порід (глина, бентоніт, рідке скло, глинисті піски) допускається як добавки при виготовленні формувальних сумішей;
- (191) через те, що для якісної характеристики формувальних пісків розроблений державний стандарт, взаємозамінність такої сировини визначається переважно економічними чинниками.
- (192) За інформацією ДП «Укрпромзовнішекспертиза», згідно з вищенаведеним ГОСТом, залежно від масової частки глинистої складової (часток глинистих матеріалів та уламків зерен кварцу й інших мінералів розміром менше 0,02 мм), піски формувальні поділяються на: к - кварцові; п - пісні; ж – жирні. В Україні виявлено понад 200 родовищ та проявів піску формувального.
- (193) За інформацією учасників ринку, формувальні піски мають такі властивості, як вогнетривкість та газопроникність. Формувальний пісок не є взаємозамінним з іншими видами піску з огляду на різні фізико-хімічні властивості та сферу застосування. Формувальні піски використовуються для виготовлення ливарних форм та стрижнів.
- (194) ПрАТ «Дніпроспецсталь»¹³ повідомило, що для ливарного виробництва заміна формувального піску на інші види піску вкрай небажана. При використанні формувального піску в вогнетривкій промисловості та інших галузях металургії заміна формувального піску на інші види піску може розглядатися в кожному випадку окремо, проте також вкрай небажана.
- (195) Отже, враховуючи викладене, формувальний пісок утворює окремий товарний ринок.

¹³ лист від 25.11.2019 № 8-01/13942

- (196) *За інформацією заявників:*
- (197) АТ «ЧВК» видобуває та реалізує лише формувальні піски.
- (198) АТ «ЧВК» має спеціальний дозвіл на користування надрами на видобування пісків, придатних як формувальні, на Часів-Ярському родовищі Північна ділянка, Донецька область, Артемівський район.
- (199) у Групі Набувача лише ПрАТ «ДРУЖКІВСЬКЕ РУДОУПРАВЛІННЯ» видобуває формувальний пісок.
- (200) *[інформація, яку заявник визначив конфіденційною];*
- (201) Згідно зі звітом ДНВП «Геоінформ України» «Державний баланс запасів корисних копалин України на 01.01.2017 «Пісок формувальний», випуск № 68 за 2017 р., учасники концентрації розробляють Бантишівське родовище та Часів-Ярське родовище.
- (202) Бантишівське родовище (Східна ділянка) розташоване в Слов'янського районі Донецької області. За даними надрокористувача видобуток піску у 2016 році не проводився. *[інформація, яку заявник визначив конфіденційною]*.
Часів-Ярське родовище (об'єкт обліку), яке складається з трьох ділянок – Південної, Північної і Західної, розташоване в Артемівському районі Донецької області. За даними надрокористувача, *[інформація, яку заявник визначив конфіденційною]*. До споживачів продукції Часівоярського комбінату належать потужні металургійні підприємства Дніпропетровської та Донецької областей. За наявної сировинної бази і проектної потужності *[інформація, яку заявник визначив конфіденційною]* забезпеченість підприємства запасами становить понад 100 років.

6.3.2. Визначення територіальних меж ринку

- (203) Географічні межі ринку формувального піску відповідають території України, тобто ринок є загальнодержавним.

6.3.3. Визначення учасників ринку та їх часток

- (204) Згідно зі щорічним звітом ДНВП «Геоінформ України» «мінеральні ресурси України 2018 р.», поклади формувального піску виявлені на північно-західній околиці Донецької складчастої споруди, у Дніпровсько-Донецькій западині, на Українському щиті, Волино-Подільській плиті та на південному схилі Воронезького кристалічного масиву.
- (205) Державним балансом запасів враховується 15 родовищ і 6 об'єктів обліку піску формувального (всього 21: у Донецькій області (4 родовища), Дніпропетровській (8 родовищ), Харківській (3 родовища), Запорізькій (2 родовища), Чернігівській (2 родовища) і по одному родовищу в Кіровоградській і Львівській областях.), із яких у промисловій експлуатації перебуває 5 родовищ і 5 об'єктів обліку (4 у Донецькій області, 3 у Дніпропетровській області у Харківській області - 2 й одне у Запорізькій області).
- (206) Групою Набувача та АТ «ЧВК» розробляється по одному родовищу.

**Державний баланс запасів пісків формувальних на 01.01.2019, що розробляються,
тис. тонн**

Таблиця 5

п/п	Область	Місцезнаходження	Родовище	Тип корисної копалини	Компанія	Запаси, тис. т
1	Дніпропетровська	Дніпропетровська обл., Верхньодніпровський і Криничанський р-ни	Балка крута	пісок	ТОВ з іноземними інвестиціями «Кольорові метали»	20 995,9
2	Дніпропетровська	Дніпропетровська обл., Верхньодніпровський і Криничанський р-ни	Балка крута	пісок	ТОВ з іноземними інвестиціями «Кольорові метали»	47 101,4
3	Дніпропетровська	Дніпропетровська обл., Верхньодніпровський р-н	Малишевське	пісок	ДП «Об'єднана гірничо-хімічна компанія» філія «Вільногірський металургійний комбінат»	29 463,3
4	Донецька	Донецька обл., Бахмутський та Костянтинівський р-н	Часів-Ярське	пісок	АТ «Часівоярський вогнетривкий комбінат»	240 773,0
5	Донецька	Донецька обл., Костянтинівський р-н	Шабельківське	пісок	ПАТ «Новокраматорський машинобудівний завод»	2 618,11
6	Донецька	Донецька обл., Бахмутський р-н	Артемівське	пісок	ТОВ «Керамік-Арт»	647,47
7	Донецька	Донецька обл., Слов'янський р-н	Бантішівське	пісок	ПАТ «Дружківське рудоуправління»	8 092,0
8	Запорізька	Запорізька обл., Оріхівський р-н	Оріхівське	пісок	ТОВ «Оріхівський піщаний кар'єр»	54 279,99
9	Харківська	Харківська обл., Барвінківський р-н	Гусарівське	пісок	ПАТ «Гусарівський ГЗК»	98 514,0
10	Харківська	Харківська обл., Шевченківський р-н	Вишнівське	пісок	Виробничо-комерційна фірма «Старк» (ТОВ)	65 179,35
Всього						858 440,5

Джерело: Статистичні дані державного балансу запасів пісків формувальних на 01.01.2019 підготовлені Державним науково-виробничим підприємством «Державний інформаційний геологічний фонд України».

(207) За інформацією Державної служби геології та надр України:

(208) родовища формувальних пісків можуть бути представлені різними видами сировини (пісками формувальними й пісками будівельними), наприклад, ділянка Оріхівська і Східна площа ділянки Оріхівська Оріхівського родовища формувальних пісків у Запорізькій області, що розробляється ТОВ «Оріхівський піщаний кар'єр». Із метою селективного відпрацювання поклади формувальних і будівельних пісків під час їх

геолого-економічної оцінки геометризуються тільки окремими блоками, з яких проводять видобування формувальних або будівельних пісків;

- (209) за інформацією, яка була надана ДРГП «Донецькгеологія», запаси формувальних пісків, що припадають на охоронні цілики, зазвичай віднесені до позабалансових або умовно балансових. Їх видобуток можливий лише при зупинці дії обмежувальних чинників, що обумовлюють їх віднесення до цієї групи (економічних, технологічних, гірничо-технічних, гідрогеологічних тощо), наявності оформленої геолого-технічної документації та знаходженні в контурі, визначеному спеціальним дозволом на видобування з одночасним переведенням в групу балансових чи умовно балансових. Зокрема, на Часів-Ярському родовищі до позабалансових віднесені запаси, що припадають на 300-метрову охоронну зону каналу «Сіверський Донець-Донбас» з орієнтовним строком експлуатації 50 років, під населеним пунктом та в їх 100-метровій охоронній зоні відповідно до розрахунків у розділі «Оценка воздействия на окружающую среду (ОВОС)...» (мовою оригіналу) відповідних робочих проектів на розробку.
- (210) Сумарні розвідані запаси пісків формувальних в Україні на 01.01.2019 становлять 858 млн тонн. При поточних обсягах їх видобутку (~2 млн тонн/рік) їх вистачить більше ніж на 400 років.
- (211) Отже, перелік підприємств, що здійснюють видобуток вогнетривких глин на території України, такий:
- ТОВ «Гірничодобувна компанія «Мінерал» (м. Пологи, Запорізька обл.);
- ТОВ з іноземними інвестиціями «Кольорові метали» (м. Вільногірськ, Дніпропетровська обл.);
- філія «Вільногірський металургійний комбінат» ДП «Об'єднана гірничо-хімічна компанія» (м. Вільногірськ, Дніпропетровська обл.);
- ПАТ «Новокраматорський машинобудівний завод» (м. Краматорськ, Донецька обл.);
- ТОВ «Керамік-Арт» (м. Бахмут, Донецька обл.);
- ТОВ «Оріхівський піщаний кар'єр» (м. Оріхів, Запорізька обл.);
- ПАТ «Гусарівський гірничо-збагачувальний комбінат формувальних матеріалів» (с. Гусарівка, Барвінківський р-н, Харківська обл.);
- ТОВ ВИРОБНИЧО-КОМЕРЦІЙНА ФІРМА «Старк» (с. Старовірівка, Шевченківський р-н, Харківська обл.);
- АТ «Часівоярівський вогнетривкий комбінат»;
- ПАТ «Дружківське рудоуправління».
- (212) Під час проведення відповідного ринкового дослідження були опитані вказані учасники ринку формувального піску і встановлено таке:
- (213) ТОВ «Оріхівський піщаний кар'єр»¹⁴ повідомило, що на цей час не здійснює на території України діяльності з видобутку піску формувального, будівельного у зв'язку із закінченням строку дії спеціального дозволу на користування надрами. Документи знаходяться на розгляді в Державній службі геології та надр України.

¹⁴ Лист від 25.11.2019 № 8-01/13941

- (214) ПрАТ «Гусарівський ГЗК формувальних матеріалів»¹⁵ на час надання інформації зменшило видобуток піску. Планує вийти на планову потужність, але не здатне на теперішній час відновити постачання піску на ринок.

Розрахунок сукупних часток учасників концентрації на ринку формувального піску

Таблиця 6

[інформація, яку заявник визначив конфіденційною].

- (215) Інформація щодо оціночних часток конкурентів учасників концентрації, надана заявниками, наведена в таблиці 7.

Таблиця 7

Назва суб'єкта господарювання	Оцінка частки на ринку
ТОВ «ПКФ Старк»	<i>[інформація, яку заявник визначив конфіденційною].</i>
Філія «Вільногірський гірничо-металургійний комбінат» Акціонерного товариства «Об'єднана гірничо-хімічна компанія»	<i>[інформація, яку заявник визначив конфіденційною].</i>
ТОВ «ЦВЕТМЕТ ЛТД»	<i>[інформація, яку заявник визначив конфіденційною].</i>
ПАТ «Гусарівський ГЗК формувальних матеріалів»	<i>[інформація, яку заявник визначив конфіденційною].</i>
ТОВ «Виробничо-комерційна фірма «Старк»	<i>[інформація, яку заявник визначив конфіденційною].</i>
ТОВ «Оріхівський піщаний кар'єр»	<i>[інформація, яку заявник визначив конфіденційною].</i>
ТОВ з іноземними інвестиціями «Кольорові метали»	<i>[інформація, яку заявник визначив конфіденційною].</i>

- (216) Разом із тим, як зазначили учасники ринку, важливим фактором визначення частки на ринку є визначення кількості запасів корисних копалин на родовищах.
- (217) *[інформація, яку заявник визначив конфіденційною];*
- (218) *[інформація, яку заявник визначив конфіденційною].*
- (219) *[інформація, яку заявник визначив конфіденційною].*
- (220) Отже, сукупна частка учасників концентрації на ринку формувального піску не перевищує *[інформація, яку заявник визначив конфіденційною]* відсотків, при цьому на цей час на ринку у них присутні близько 7 конкурентів із частками від одного до 25 відсотків.

¹⁵ Лист від 02.12.2019 № 8-01/14360

- (221) За інформацією ДП «Укрпромзовнішекспертиза»:
- (222) пісок формувальний використовується в металургії як основний компонент (85 - 95 %) для виготовлення ливарних форм та стрижнів. Якість його регламентується ГОСТ 2138-91 «Пески формовочные. Общие технические условия» (мовою оригіналу).
- (223) Гірничодобувні підприємства держави повністю забезпечують потреби металургійних і машинобудівних заводів усіма марками формувальних пісків, а також постачають їх у країни СНД.
- (224) Під час проведення відповідного ринкового дослідження учасники ринку формувальних пісків - споживачі не висловили застережень із приводу заявленої концентрації.
- (225) АТ «Об'єднана Гірничо-хімічна компанія»¹⁶ вважає, що кількість конкурентів помірна, на сьогодні висока насиченість ринку. При цьому Товариство має можливість збільшити обсяги постачання пісків, у тому числі формувальних.
- (226) Інші суб'єкти повідомили, що планують збільшити видобуток формувального піску і мають достатні виробничі потужності; зазначили, що на ринку існує профіцит продукції.
- (227) За інформацією заявників, на ринку існують такі ж адміністративні бар'єри, як і на ринку вогнетривких глин. Окупність вкладень може варіюватися в широкому діапазоні від 2 - 3 до 5 - 7 років.
- (228) За інформацією Державної служби геології та надр України:
- (229) вартість спеціального дозволу залежить від кількох чинників, зокрема, обсягу запасів, рентабельності їх видобування, визначається Держгеонадрами (його уповноваженим органом) за формулою, що вираховує, зокрема, коефіцієнт рентабельності, розрахований при геолого-економічній оцінці родовища й затверджений протоколом ДКЗ, і в узагальненому вигляді становить 2 % від чистого прибутку підприємства за весь період експлуатації родовища. Строк отримання спеціального дозволу залежно від необхідних погоджень може становити від 4 місяців до року. Для проведення видобувних робіт, крім наявності спеціального дозволу, необхідно оформити:
- оцінку впливу на довкілля (звіт ОВД);
 - гірничий відвід на ділянку проведення гірничих робіт;
 - затверджений в установленому порядку проект на кар'єрну розробку, що обов'язково включає розділ ОВОС (оцінка впливу на оточуюче середовище);
 - земельний відвід (оренда, право власності на чинну земельну ділянку);
 - дозвіл на проведення робіт в умовах підвищеної небезпеки при застосуванні гірничодобувної техніки та механізмів;
 - документи, що входять у сферу діяльності Держгірнаглядпраці.

6.3.4. Висновки

- (230) Отже, за результатами розгляду справи встановлено, що:
- одним із задіяних ринків у заявленій концентрації є ринок формувального піску;
 - основними споживачами формувального піску в Україні є ливарне виробництво (60 - 95 %);

¹⁶ Лист від 26.11.2019 № 8-01/14023

- сукупні частки Групи Набувача та АТ «ЧВК» на ринку формувального піску за підсумками 2017 – 6 місяців 2019 року не перевищували *[інформація, яку заявник визначив конфіденційною]* відсотків;
 - на цей час на ринку в учасників концентрації є близько 7 конкурентів із частками від одного до 25 відсотків;
 - *[інформація, яку заявник визначив конфіденційною]*;
 - *[інформація, яку заявник визначив конфіденційною]*;
 - в Україні розвідано 21 родовище формувального піску, з них розробляється 10;
 - принаймні три конкуренти учасників концентрації (АТ «Об'єднана Гірничо-хімічна компанія», ТОВ ВКФ «Старк», ТОВ «Гірничодобувна компанія «Мінерал») мають можливість збільшити видобуток та реалізацію формувального піску на ринок за наявності попиту;
 - на ринку спостерігається значний профіцит продукції у зв'язку з тим, що в Україні наявна тенденція до зниження споживання формувальних пісків через загальний спад у ливарній і машинобудівній промисловості;
 - основним бар'єром вступу на ринок є необхідність отримання спеціального дозволу на користування надрами та інших дозвільних документів і наявність розвіданих родовищ вогнетривких глин;
 - проте, на думку більшості опитаних споживачів, в учасників концентрації наявна достатня кількість конкурентів на ринку.
- (231) Враховуючи викладене, зазначена концентрація не призводить до монополізації чи обмеження конкуренції на ринку формувального піску.

6.4. РИНКИ МОЛОКА ЗНЕЖИРЕНОГО Й ПАКЕТОВАНОГО, МАСЛА ВЕРШКОВОГО, ВИРОЩУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР

- (232) Сукупна частка учасників концентрацій на загальнодержавних ринках молока знежиреного та пакетованого, масла вершкового, вирощування та реалізації сільськогосподарських культур є незначною;
- (233) враховуючи викладене, зазначена концентрація не призводить до монополізації чи обмеження конкуренції на зазначених ринках.

7. ЕКОНОМІЧНИЙ ЕФЕКТ ВІД КОНЦЕНТРАЦІЇ

- (234) За інформацією заявників:
- (235) ключовий ефект від запланованої концентрації полягає у виведенні АТ «ЧВК» зі складної економічної ситуації, збереженні функціонування містоутворювального підприємства та поліпшенні соціального й інвестиційного клімату в м. Часів Яр та прилеглих населених пунктах (чисельність працівників підприємства становить ~1000 осіб, що становить ~15 % працездатного населення міста);
- (236) позитивний ефект концентрації буде досягнуто за рахунок реалізації таких заходів: проведення модернізації та оновлення основних засобів, оптимізації технологічних процесів та зниження собівартості продукції;

покращення якості продукції за рахунок впровадження нових технологічних рішень та систем контролю якості;

використання синергії Групи VESCO в напрямках логістики, закупівель, продажів, організації та оптимізації виробничих процесів, а також технічного забезпечення виробничої діяльності компанії.

(237) Реалізація цих заходів дозволить:

забезпечити безперервну діяльність АТ «ЧВК»;

[інформація, яку заявник визначив конфіденційною];

поліпшити соціальний клімат у регіоні присутності АТ «ЧВК» шляхом реалізації соціальних програм та заходів для робітників підприємства та їх родин, а також для місцевого населення;

виконати екологічні зобов'язання АТ «ЧВК», *[інформація, яку заявник визначив конфіденційною]*.

8. ВИСНОВКИ

(238) За результатами розгляду справи встановлено, що:

Група Набувача є вертикально-інтегрованою групою;

зазначена концентрація призводить до суттєвого обмеження конкуренції на ринках вогнетривких глин та вогнетривів алюмосилікатних формованих;

отже, цінова політика та політика поставки обсягів алюмосилікатних вогнетривів та вогнетривких глин на вільний ринок буде визначатись насамперед виходячи з потреб Групи Набувача;

Група Набувача внаслідок концентрації отримає можливість визначати умови реалізації відповідного товару, ціноутворення тощо без економічного обґрунтування й без впливу нормальної конкуренції.

(239) Відповідно до статті 25 Закону України «Про захист економічної конкуренції» Антимонопольний комітет України чи адміністративна колегія Антимонопольного комітету України надають дозвіл на концентрацію у разі, якщо вона не призводить до монополізації чи суттєвого обмеження конкуренції на всьому ринку чи в значній його частині.

(240) Відповідно до частини другої статті 31 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у разі встановлення підстав для заборони узгоджених дій, концентрації, органи Антимонопольного комітету України повідомляють їх учасників про зміст таких підстав та встановлюють тридцятиденний строк для надання учасниками узгоджених дій, концентрації пропозицій щодо зобов'язань, які готові взяти на себе учасники таких узгоджених дій, концентрації, що усувають відповідний негативний вплив узгоджених дій, концентрації на конкуренцію та дозволяють органу Антимонопольного комітету України прийняти рішення про надання дозволу на узгоджені дії, концентрацію. Цей строк може бути продовжений за клопотанням учасника узгоджених дій, концентрації.

(241) У зв'язку із цим, заявникам листом від 12.05.2020 № 126-25/01-6923 відповідно до частини другої статті 31 Закону України «Про захист економічної конкуренції» було надіслано лист із пропозицією щодо надання учасниками концентрації зобов'язань у справі № 126-25/22-19-ЕК про концентрацію у вигляді придбання компанією «Vesco

Limited» акцій АТ «ЧВК», що забезпечує перевищення 50 відсотків голосів у вищому органі управління товариства.

- (242) Уповноважений представник компанії «Vesco Limited» листом б/д б/н (вх. № 8-01/532-кі від 19.05.2020) надав пропозиції щодо зобов'язань, які компанія «Vesco Limited» готова взяти на себе.
- (243) Листом від 22.06.2020 № 22206-20 (вх. № 8-01/641-кі від 22.06.2020) уповноважений представник компанії «Vesco Limited» повідомив про перегляд раніше надісланих Комітету пропозицій від 19.05.2020 та запропонував на їх заміну інші зобов'язання, які готові взяти на себе учасники концентрації для усунення потенційного негативного впливу концентрації на конкуренцію, зокрема, на ринках алюмосилікатних вогнетривів та вогнетривких глин, такого змісту:

«З метою пом'якшення потенційного негативного впливу концентрації на конкуренцію на ринку алюмосилікатних вогнетривів, зобов'язати учасників концентрації протягом п'яти років, починаючи з місяця, наступного після здійснення концентрації:

1. За наявності попиту з боку суб'єктів господарювання, не пов'язаних відносинами контролю з учасниками концентрації на момент здійснення концентрації, забезпечити реалізацію алюмосилікатних вогнетривів на користь таких суб'єктів господарювання в обсязі сукупно не менше 50% (п'ятидесяти відсотків) від загального річного обсягу реалізації АТ«ЧВК» за ринковими цінами.

Під «попитом» у цьому пункті розуміється офіційна заявка (запит) на купівлю алюмосилікатних вогнетривів, виражена, в тому числі, в офіційних листах та/або шляхом електронного листування, в порядку проведення електронних тендерів.

2. З метою належного інформування Антимонопольного комітету України про стан виконання зобов'язань для здійснення відповідного контролю, зобов'язати компанію «Vesco Limited» протягом п'яти років, один раз на рік, але не пізніше 20 числа другого місяця календарного року, надавати інформацію про:

обсяги реалізації АТ«ЧВК» алюмосилікатних вогнетривів всім покупцям протягом звітного періоду;

обсяги реалізації АТ«ЧВК» алюмосилікатних вогнетривів на користь суб'єктів господарювання, не пов'язаних відносинами контролю з учасниками концентрації, на момент здійснення концентрації;

інформацію про стан виконання офіційних заявок (запитів) на купівлю алюмосилікатних вогнетривів, виражених, в тому числі, в офіційних листах та/або шляхом електронного листування, в порядку проведення електронних тендерів, що надходили до АТ«ЧВК» від суб'єктів господарювання, не пов'язаних відносинами контролю з учасниками концентрації на момент здійснення концентрації, протягом звітного періоду.

У разі відсутності попиту на продукцію АТ «ЧВК» з боку суб'єктів господарювання, не пов'язаних відносинами контролю з учасниками концентрації більш ніж протягом 6 (шести) місяців, додатково інформувати Антимонопольний комітет України про відсутність такого попиту, протягом 1 (одного) місяця з дня виявлення відповідних обставин.

3. З метою пом'якшення потенційного негативного впливу концентрації на конкуренцію на ринку вогнетривких глин, зобов'язати компанію «Vesco Limited»:

3.1. протягом п'яти років, починаючи з місяця, наступного після здійснення концентрації не допускати обмеження обсягів постачання вогнетривкої глини суб'єктам господарювання, не пов'язаними відносинами контролю з учасниками концентрації на момент здійснення концентрації, які мають намір придбати вогнетривку глину для потреб власного виробництва на території України без економічно обґрунтованих на те причин.

3.2. протягом наступних двох років, починаючи з місяця, наступного після виконання зобов'язань, викладених у пункті 3.1 цієї частини, за відсутності альтернативних джерел постачання вогнетривких глин (видобутих на території України) в обсягах, що можуть повністю забезпечити потреби українських споживачів, забезпечити реалізацію вогнетривких глин на користь таких суб'єктів господарювання в обсягах, що не менше 20% (двадцяти відсотків) від загального річного обсягу реалізації учасників концентрації за наявності попиту, за ринковими цінами.

Під «попитом» у цьому пункті розуміється офіційна заявка (запит) на купівлю вогнетривких глин, виражена, в тому числі, в офіційних листах та/або шляхом електронного листування, в порядку проведення електронних тендерів.

3.3. З метою належного інформування Антимонопольного комітету України про стан виконання здійснення відповідного контролю, зобов'язати:

компанію «Vesco Limited» протягом п'яти років, один раз на рік, але не пізніше 20 числа другого місяця календарного року, надавати інформацію про загальні обсяги реалізації учасників концентрації глин всім покупцям протягом звітного періоду;

Учасників концентрації протягом наступних двох років, починаючи з місяця, наступного після виконання зобов'язань, викладених у пункті 3.1 цієї частини, один раз на рік, але не пізніше 20 числа другого місяця календарного року, надавати інформацію про:

загальні обсяги реалізації учасниками концентрації вогнетривкої глини всім покупцям протягом звітного періоду;

обсяги реалізації учасниками концентрації вогнетривких глин на користь суб'єктів господарювання, не пов'язаних відносинами контролю з учасниками концентрації, на момент здійснення концентрації;

інформацію про стан виконання офіційних заявок (запитів) на купівлю вогнетривкої глини, виражених, в тому числі, в офіційних листах та/або шляхом електронного листування, в порядку проведення електронних тендерів, що надходили до учасників концентрації від суб'єктів господарювання, не пов'язаних відносинами контролю з учасниками концентрації на момент здійснення концентрації, протягом звітного періоду.

У разі відсутності попиту з боку суб'єктів господарювання, не пов'язаних відносинами контролю з учасниками концентрації більш ніж протягом 6 (шести) місяців, додатково інформувати Антимонопольний комітет України про відсутність такого попиту, протягом 1 (одного) місяця з дня виявлення відповідних обставин».

- (244) Крім того, заявник надав такі зауваження.

Щодо призупинення виробництва вогнетривів АТ «ЧВК»

- (245) *[інформація, яку заявник визначив конфіденційною].*

- (246) *[інформація, яку заявник визначив конфіденційною].*

- (247) Інформація, що була надана ПАТ «Нікопольський завод феросплавів», дещо спотворена, оскільки споживачі продукції здійснюють значний тиск на виробників вогнетривів, а всі закупівлі відбуваються через тендерні процедури. Збиткова діяльність вогнетривкого напрямку АТ «ЧВК» є підтвердженням відсутності зловживань на ринку, навіть при незначній наявній кількості гравців.

Щодо перешкод у діяльності учасників ринку у зв'язку із проведенням активних бойових дій на сході України

- (248) На думку заявників, твердження про те, що існують значні перешкоди в роботі основного конкурента учасників концентрації – Групи GIR у зв'язку із проведенням активних бойових дій на сході України, не є коректним, оскільки АТ «ЧВК» також знаходиться близько від лінії розмежування – приблизно 20 км.

Щодо оцінювання часток ринку за кількістю спеціальних дозволів

- (249) На думку заявників, оцінювання часток ринку за кількістю спеціальних дозволів не є релевантним та показовим, оскільки родовища, на які видані спеціальні дозволи, мають різний статус розробки, що не корелюється з обсягами реалізації на ринок України.

- (250) Твердження про те, що у зв'язку з різними причинами розробка семи родовищ не планується, заявники вважають суб'єктивним, адже відповідно до чинного законодавства будь-який приватний інвестор може ініціювати аукціон для отримання спеціального дозволу, у тому числі учасники ринку, у яких закінчуються запаси.

- (251) *[інформація, яку заявник визначив конфіденційною].*

- (252) Заявники зауважили, що в процесі видобутку вогнетривких глин здійснюється видобування різних сортів напівфабрикатів глин, з яких у процесі змішування (шихтування) формуються марки глин відповідно до потреб клієнтів. Значна частина видобутих сортів має низьку якість і не може в повному обсязі бути використаною, тому такі напівфабрикати можуть роками зберігатися на складах підприємства, доки не будуть реалізовані чи включені в суміш з більш якісними глинами. Група Набувача з метою зниження логістичних ризиків змушена формувати значні запаси готової продукції для забезпечення сировинної безпеки клієнтів. Так, наприклад, у цьому році було сформовано річний обсяг складів готової продукції, але ця вогнетривка глина не реалізована кінцевому споживачу. Таку практику використовують не всі учасники ринку. У зв'язку із цим заявники вважають неправильним використання загальних обсягів видобутку вогнетривкої глини для визначення частки ринку учасників концентрації, адже видобуток не дорівнює реалізації.

- (253) Проаналізувавши зауваження заявників у справі та запропоновані зобов'язання, Комітет дійшов таких висновків:

- (254) **Щодо ринку алюмосилікатних вогнетривів:**

- (255) *[інформація, яку заявник визначив конфіденційною].*

Проте Комітет не може не брати до уваги той факт, що в результаті концентрації напевно зменшиться кількість виробників алюмосилікатних вогнетривів, які беруть участь у тендерних процедурах кінцевих споживачів.

- (256) При цьому АТ «ЧВК» реалізовувало вогнетриви не пов'язаним із Метінвест суб'єктам господарювання у розмірі *[інформація, яку заявник визначив конфіденційною]*.
- (257) **Щодо ринку вогнетривких глин:**
- (258) оскільки корисні копалини, до яких належать і вогнетривкі глини, є вичерпними та невідновлюваними ресурсами, оцінка запасів такої сировини є одним з основних та показових факторів функціонування ринку в майбутньому;
- (259) відповідно до інформації Державної «Служби геології та надр України причинами того, що не планується розробка семи родовищ вогнетривкої глини, є нерентабельність видобутку, незначні запаси або недостатня вивченість родовищ. Тому перспективи достатньо швидкого виходу на ринок сировини із відповідних родовищ малоімовірна.
- (260) Крім того, виведення з ринку продукції шляхом продажу сировини на експорт пришвидшує вичерпання ресурсів та в подальшому може спричинити дефіцит відповідної сировини.
- (261) Разом із тим Комітет взяв до уваги зауваження, що в процесі видобутку вогнетривких глин здійснюється видобування різних сортів глин, з яких у процесі змішування (шихтування) формуються марки глин відповідно до потреб клієнтів, а також інформацію про створення запасів глини Групою Набувача.
- (262) З метою підтвердження або спростування наведених вище фактів, Комітетом був проведений «market test» та додатково опитані учасники ринку щодо можливих зобов'язань, які готові взяти на себе учасники концентрації для усунення потенційного негативного впливу концентрації на конкуренцію.
- (263) Учасники ринку не надали своїх зауважень та заперечень на запропоновані учасниками концентрації зобов'язання для усунення потенційного негативного впливу концентрації на конкуренцію на ринку алюмосилікатних вогнетривків.
- (264) Щодо ринку вогнетривких глин до Комітету надійшла відповідь ТОВ «ВО «Шахтобуд»¹⁷, в якій товариство зазначило:
- «Такі зобов'язання не захищає українські виробничі підприємства від наслідків концентрації, оскільки встановлюючи таким чином заборону обмеження постачання українським виробничим підприємствам вогнетривкої глини Компанія Vesco при цьому буде мати можливість встановлювати ціни на вогнетривку глину на власний розсуд, яка може бути значно вищою за ціну, що складається за відсутності монопольного становища певних суб'єктів господарювання, що може призвести до значного збільшення собівартості власної продукції виробничих підприємств, відповідно неконкурентноздатності такої продукції, що призведе до закриття та ліквідації таких виробничих підприємств». Тому товариство запропонувало зобов'язати компанію «Vesco Limited» реалізовувати вогнетривку глину з націнкою «на собівартість вогнетривкої глини, що заявник зобов'язаний продавати українським вітчизняним підприємствам, яка на 3 % більша за собівартість видобутої Заявником вогнетривкої глини».
- (265) На лист Комітету від 14.08.2020 № 126-25/01-11221 із пропозицією надати пояснення та пропозиції щодо висловлених учасником ринку зауважень учасники концентрації листами від 11.09.2020 № 1-11/09/2020 (zareestrovaniy u Komiteti 14.09.2020 za № 8-01/921-ki) та від 10.09.2020 № 10/09/2020-1 (zareestrovaniy u Komiteti 11.09.2020 za № 8-01/918-ki) зауважили таке:

¹⁷ Лист від 27.07.2020 за № 8-01/9619

- (266) по-перше, застереження та побоювання учасника ринку стосовно орієнтовно можливого зростання цін на вогнетривку глину не відповідає дійсності, оскільки сумарна частка учасників концентрації на ринку не перевищуватиме *[інформація, яку заявник визначив конфіденційною]*, оскільки компанія «Vesco Limited» є експортоорієнтованим підприємством і *[інформація, яку заявник визначив конфіденційною]*;
- (267) по-друге, кон'юнктура світових ринків може змінюватись, а тому кількість наявної та доступної для ринку України сировини може суттєво відрізнитися. У разі якщо кількість сировини, яка експортується, зменшиться, то єдиним каналом збуту буде внутрішній ринок України;
- (268) по-третє, компанія «Vesco Limited» є високотехнологічним підприємством та використовує останні розробки й технічні можливості промислового сектору. Обмеження у 3 % собівартості видобутої вогнетривкої глини не зможуть покрити потреб у додаткових накладних витратах, заміщенні та модернізації основних засобів, які дорівнюють від *[інформація, яку заявник визначив конфіденційною]* від виробничої собівартості, та в поверненні коштів акціонерів за ставкою депозитів у національній валюті від акціонерного капіталу, яка дорівнює від *[інформація, яку заявник визначив конфіденційною]* від виробничої собівартості. Собівартість також не включає інвестиції у соціальні проекти;
- (269) по-четверте, будь-які обмеження в ціні призведуть до ситуації, коли українські споживачі можуть скористатися перевагою і придбавати вогнетривку глину, видобуту учасниками концентрації, для подальшої її реалізації на експорт або на внутрішньому ринку;
- (270) по-п'яте, надані раніше зобов'язання з моніторингу цін учасників концентрації є достатнім фактором для своєчасного моніторингу і за потреби – своєчасного втручання Комітету у випадку зловживання на ринку в майбутньому.
- (271) по-шосте, враховуючи експортоорієнтований характер діяльності учасників концентрації, вони вважають за доцільне порівнювати ціни із цінами експорту, що і є ринковими. Додатково заявники звернули увагу, що українські споживачі мають суттєву перевагу над споживачами на ринках ЄС чи далекого зарубіжжя завдяки економії на логістичних витратах. Так, для кінцевих споживачів у ЄС вартість сировини зростає у 2 - 2,5 разу від вартості, за яку купують сировину українські споживачі.
- (272) Крім того, через зношеність основних фондів і складні гірничо-геологічні умови видобутку сировини АТ «ЧВК» має високу собівартість видобутку і не може конкурувати з іншими гравцями на внутрішньому ринку. Також комбінат має потребу в підтримці в технічно справному стані та оновленні основних засобів, *[інформація, яку заявник визначив конфіденційною]*, тому обмеження націнки, запропоновані учасниками ринку, не дадуть підприємству можливості проводити оновлення основних фондів. Такі інвестиції вважаються капітальними та не включаються до собівартості видобутку сировини. Через неможливість оновлення основних фондів собівартість видобутку буде зростати, стан комбінату на ринку погіршуватиметься. За такої ситуації АТ «ЧВК» буде втрачати клієнтську базу, що може призвести до банкрутства компанії та її повної ліквідації.
- (273) Водночас, аналізуючи інформацію, надану ТОВ «ВО «Шахтобуд», Комітет вбачає, що суб'єкт господарювання неправильно тлумачить запропоновані зобов'язання, оскільки пропозиція учасників концентрації взяти на себе зобов'язання щодо реалізації визначених обсягів вогнетривкої глини суб'єктам господарювання, не

пов'язаним із ними відносинами контролю, були спрямовані саме на забезпечення інтересів вітчизняних споживачів глини, а не суб'єктів Групи Набувача.

(274) Щодо ринку вогнетривкої глини:

- 1) виходячи з інформації, наданої учасниками концентрації та експертами, сукупна частка Групи Набувача та АТ «ЧВК» на ринку вогнетривкої глини не перевищує 35 відсотків;
- 2) ринок вогнетривкої глини експортоорієнтований;
- 3) на внутрішній ринок реалізується приблизно *[інформація, яку заявник визначив конфіденційною]* вогнетривкої глини, реалізованої Групою Набувача та АТ «ЧВК».

(275) Щодо ринку алюмосилікатних вогнетривів:

- 1) сукупна частка Групи Набувача та АТ «ЧВК» на ринку алюмосилікатних вогнетривів не перевищує 35 %;
- 2) учасники ринку не висловили зауважень щодо запропонованих учасниками концентрації зобов'язань для усунення потенційного негативного впливу концентрації на конкуренцію;
- 3) існує певний тиск з боку споживачів на виробників вогнетривів у зв'язку із запровадженням тендерних процедур;
- 3) АТ «ЧВК» реалізовувало вогнетриви не пов'язаним із Групою Набувача суб'єктам господарювання у розмірі *[інформація, яку заявник визначив конфіденційною]*;
- 4) *[інформація, яку заявник визначив конфіденційною]*.

(276) Крім того, оцінюючи в цілому пропорційність зобов'язань, запропонованих учасниками концентрації, обґрунтованим загрозам негативного впливу на конкуренцію, також беруться до уваги, зокрема, такі доводи учасників концентрації щодо економічного обґрунтування концентрації та її переваг для інших учасників ринку, інтересів суспільства та держави:

- АТ «ЧВК» є містоутворювальним підприємством. Із листопада 2019 року на комбінаті призупинено вогнетривке виробництво, *[інформація, яку заявник визначив конфіденційною]*;
- *[інформація, яку заявник визначив конфіденційною]*;
- *[інформація, яку заявник визначив конфіденційною]*;
- ефект від запланованої концентрації полягає у виведенні АТ «ЧВК» зі складної економічної ситуації, збереженні функціонування містоутворюючого підприємства та поліпшенні соціального та інвестиційного клімату в м. Часів Яр і прилеглих населених пунктах. Завдяки:
 - проведенню модернізації та оновлення основних засобів, оптимізації технологічних процесів та зниження собівартості продукції;
 - покращенню якості продукції за рахунок впровадження нових технологічних рішень та систем контролю якості;
 - використанню синергії Групи Набувача в напрямках логістики, закупівель, продажів, організації та оптимізації виробничих процесів, а також технічного забезпечення виробничої діяльності компанії.
- Вказані заходи забезпечать:
 - *[інформація, яку заявник визначив конфіденційною]*;
 - поліпшення соціального клімату в регіоні присутності АТ «ЧВК» шляхом реалізації соціальних програм та заходів для робітників підприємства та їх родин, а також для місцевого населення;

- виконання екологічних зобов'язань АТ «ЧВК», що має значну заборгованість із рекультивації земель (зобов'язання з рекультивації на себе бере покупець). Оціночний рівень інвестицій становитиме *[інформація, яку заявник визначив конфіденційною]*.

(277) Отже, зобов'язання, запропоновані учасниками концентрації щодо:

недопущення обмеження обсягів постачання вогнетривкої глини суб'єктам господарювання, не пов'язаним відносинами контролю з учасниками концентрації протягом п'яти років, та реалізації на відкритий ринок не менше 20 % обсягів вогнетривких глин від загального річного обсягу реалізації учасників концентрації протягом наступних двох років із моменту здійснення концентрації;

реалізації на відкритий ринок не менше 50 % обсягів алюмосилікатних вогнетривів АТ «ЧВК» протягом п'яти років із моменту здійснення концентрації,

переважно відповідають потребам споживачів на цьому ринку.

(278) Отже, здійснення концентрації має бути обумовлено зобов'язаннями, дотримання яких усуватиме негативний вплив концентрації на конкуренцію на ринки алюмосилікатних вогнетривів і вогнетривкої глини.

Враховуючи викладене, керуючись статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 25 і 31 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та підпунктами 1 та 9 пункту 9 розділу XII Положення про порядок подання та розгляду заяв про попереднє отримання дозволу Антимонопольного комітету України на концентрацію суб'єктів господарювання, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 лютого 2002 року № 33-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 21 березня 2002 року за № 284/6572 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 21.06.2016 № 14-рп), Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

1. Надати дозвіл компанії «Vesco Limited» (м. Лімасол, Кіпр) на придбання акцій акціонерного товариства «Часівоярський Вогнетривкий Комбінат» (м. Часів Яр, Донецька обл., Україна, ідентифікаційний код юридичної особи 00191773), що забезпечує перевищення 50 відсотків голосів у вищому органі управління товариства.
2. З метою пом'якшення потенційного негативного впливу концентрації на конкуренцію на ринку алюмосилікатних вогнетривів зобов'язати учасників концентрації протягом п'яти років, починаючи з місяця, наступного після здійснення концентрації:

за наявності попиту з боку суб'єктів господарювання, не пов'язаних відносинами контролю з учасниками концентрації на момент здійснення концентрації, забезпечити реалізацію алюмосилікатних вогнетривів на користь таких суб'єктів господарювання обсягом сукупно не менше 50 % (п'ятдесяти відсотків) від загального річного обсягу реалізації АТ «ЧВК» за ринковими цінами.

Під «попитом» у цьому пункті розуміється офіційна заявка (запит) на купівлю алюмосилікатних вогнетривів, виражена у тому числі в офіційних листах та/або шляхом електронного листування, у порядку проведення електронних тендерів.
3. З метою належного інформування Антимонопольного комітету України про стан виконання зобов'язань для здійснення відповідного контролю, зобов'язати компанію «Vesco Limited» протягом п'яти років, один раз на рік, але не пізніше 20 числа другого місяця календарного року, надавати інформацію про:

обсяги реалізації АТ «ЧВК» алюмосилікатних вогнетривів усім покупцям протягом звітного періоду;

обсяги реалізації АТ «ЧВК» алюмосилікатних вогнетривів на користь суб'єктів господарювання, не пов'язаних відносинами контролю з учасниками концентрації, на момент здійснення концентрації;

інформацію про стан виконання офіційних заявок (запитів) на купівлю алюмосилікатних вогнетривів, виражених у тому числі в офіційних листах та/або шляхом електронного листування, у порядку проведення електронних тендерів, що надходили до АТ «ЧВК» від суб'єктів господарювання, не пов'язаних відносинами контролю з учасниками концентрації на момент здійснення концентрації, протягом звітного періоду.

У разі відсутності попиту на продукцію АТ «ЧВК» з боку суб'єктів господарювання, не пов'язаних відносинами контролю з учасниками концентрації більш ніж протягом 6 (шести) місяців, додатково інформувати Антимонопольний комітет України про відсутність такого попиту, протягом 1 (одного) місяця з дня виявлення відповідних обставин.

4. З метою пом'якшення потенційного негативного впливу концентрації на конкуренцію на ринку вогнетривких глин зобов'язати компанію «Vesco Limited»:
- 4.1. Протягом п'яти років, починаючи з місяця, наступного після здійснення концентрації, не допускати обмеження обсягів постачання вогнетривкої глини суб'єктам господарювання, не пов'язаним відносинами контролю з учасниками концентрації на момент здійснення концентрації, які мають намір придбати вогнетривкі глини для потреб власного виробництва на території України без економічно обґрунтованих на те причин.
- 4.2. Протягом наступних двох років, починаючи з місяця, наступного після виконання зобов'язань, викладених у пункті 4.1 цієї частини, за відсутності альтернативних джерел постачання вогнетривких глин (видобутих на території України) обсягах, що можуть повністю забезпечити потреби українських споживачів, забезпечити реалізацію вогнетривких глин на користь таких суб'єктів господарювання в обсягах що не менше 20% (двадцяти відсотків) від загального річного обсягу реалізації учасників концентрації за наявності попиту, за ринковими цінами.
Під «попитом» у цьому пункті розуміється офіційна заявка (запит) на купівлю вогнетривких глин, виражена в тому числі в офіційних листах та/або шляхом електронного листування, у порядку проведення електронних тендерів.
- 4.3. З метою належного інформування Антимонопольного комітету України про стан виконання здійснення відповідного контролю, зобов'язати:
компанію «Vesco Limited» протягом п'яти років, один раз на рік, але не пізніше 20 числа другого місяця календарного року, надавати інформацію про загальні обсяги реалізації учасників концентрації глин всім покупцям протягом звітного періоду;
учасників концентрації протягом наступних двох років, починаючи з місяця, наступного після виконання зобов'язань, викладених у пункті 4.1 цієї частини, один раз на рік, але не пізніше 20 числа другого місяця календарного року, надавати інформацію про:
загальні обсяги реалізації учасниками концентрації вогнетривкої глини всім покупцям протягом звітного періоду;

обсяги реалізації учасниками концентрації вогнетривких глин на користь суб'єктів господарювання, не пов'язаних відносинами контролю з учасниками концентрації, на момент здійснення концентрації;

інформацію про стан виконання офіційних заявок (запитів) на купівлю вогнетривкої глини, виражених у тому числі в офіційних листах та/або шляхом електронного листування, у порядку проведення електронних тендерів, що надходили до учасників концентрації від суб'єктів господарювання, не пов'язаних відносинами контролю з учасниками концентрації на момент здійснення концентрації, протягом звітного періоду.

У разі відсутності попиту з боку суб'єктів господарювання, не пов'язаних відносинами контролю з учасниками концентрації більш ніж протягом 6 (шести) місяців, додатково інформувати Антимонопольний комітет України про відсутність такого попиту, протягом 1 (одного) місяця з дня виявлення відповідних обставин.

Голова Комітету

О. ПІЩАНСЬКА